

אה

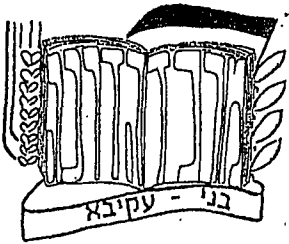

נשתנה!?

חלוצת הדרכה לקראת חג הפסח בנאשאים:
חירות, גאולה, מאזעלות עזא'ת,
לחץ חברת' ויש"ת חסד.

בהוצאת מרכז הדרכה בני-עקיבא תשס"ב.

כן, כן חברים וחברות... שמחה דבה שמחה דבה אביב הגיע כסח בא...

חג הפסח ממש ממש עומד בדלת. ד"ח הניקיון כבר באוויר. על מוצרי המזון נוכל כבר לראות "כשר לפסח", זבחנות מבצעי הפסח כבר חוגגים. אין ספק כי חג הפסח מביא איתו הרבה אור חדש. מן תחושה של כניסה לתקופה חדשה, נקיה יותר מיוחדת יותר. תקופה זו צריך שנחוש כולנו גם בסניף. אל לנו לפספסה.

ניסינו להביא בפניכם מגוון רעיונות להפעלות בסניף. מהניקיון ועד הגברת הידע על החג והלכותיו. מפעולות על ערכי החג ועד שאלות לליל הסדר עצמו. נצלו את החומר על הצד הטוב ביותר, עשו בו כרצונכם, הכדור בידיים שלכם... ערכים חשובים מאפיינים את זה החג - חירות, חופש, מודעות עצמית, לחץ חברתי ועשיית חסד.

שימו לב!

בחברת מפוזרים רעיונות מיוחדים לחג הפסח מתוך ההגדה, מומלץ להשתמש בהם.

בימים אלו בהם עמ"י סופג מכות קשות, ושונאי ישראל מחפשים לפגוע בנו הלוח ושנו. בימים אלו בהם חודש ניסן בפתח כבר עומד. עיינו לבורא עולם, ונישא תפילה מכל הלב לפניו שיאמר די לצרותינו, ויתקיים בנו מה שנאמר:
"בניסן נגאלו, ובניסן עתידין להיגאל"...

בתפילה לגאולה שלמה!

בהזדמנות זו נודה לכל האנשים שסייעו לאורך כל הדרך, ובמיוחד ל:

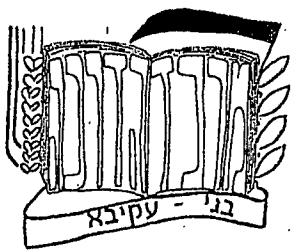
♥ רייטל כהן על כל העזרה

♥ ולהורינו ששכחו איך אנחנו נראות...

וכמובן לבורא עולם.

נשמח להיות לעזר!
מרכז הדרכה בני עקיבא תשס"ב
ראש מרכז ההדרכה: לימור מלכה
ובנות מרכז ההדרכה:
יעל גוטסמן,
שולמית לחיאני
וחני הגר.

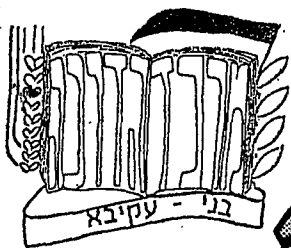
3"02

קצרת הסדר

תוכן הסדר:

- מה נשתנה החודש הזה? - רעיונות לניסן.
- שאלות שואלים בפסח.
- על מצות וחיידים - משחקים, תחנות וחיידות לפסח.
- מסע פסח - רעיונות להפעלות וכדומה למסע.
- "אתה המשך בחיטים" - על החלטות ואחריות לחבריא א'.
- "מה לעשות? לעשות" - על היכולת לעשות לחבריא א'.
- "מה הלחץ" - על לחץ חברתי לחבריא א'.
- "בא נתערב שאני חופשי?" - על משמעות החירות האישית לחבריא א' - השבטים הבוגרים.
- ערבים מיוחדים לחג הפסח.
- "חופשי זה לגמרי..." על חופש וחירות לחבריא ב'.
- על יציאת מצרים, קשרים והתחברויות לחבריא ב'.
- קטעים טובים לפסח.

שיהיה חג שמח ובשר!

מה נשתנה החודש הזה?

נוהגים תמיד לחוש, כך אצלנו בסניפים, שכשנגיע פסח צטיימת לה השנה. "זהו", אנחנו אומרים, "פסח, ל"ג בעומר, יום העצמאות, בגרויות, חופש ונגר". נכון- אמנם פסח פותח את השליש האחרון של השנה, אך יש לזכור כי שלישי זה הוא השליש הציוד, המלא והגדול של השנה ואל לנו לאבדו ולפספסו. אז קדימה- לאזור כוחות ולזרום במלא העוצמה- לא לפספס את חג הפסח ואת חודש ניסן בכלל...

לפניכם מקבץ דעיונות מיוחדים לחודש זה, שימו לב:

ברכת האילנות סניפית-

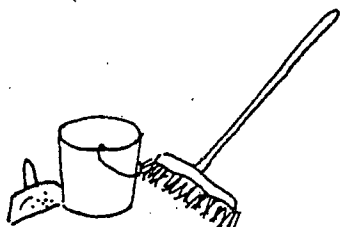
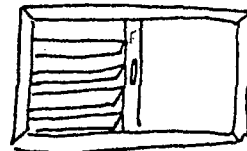
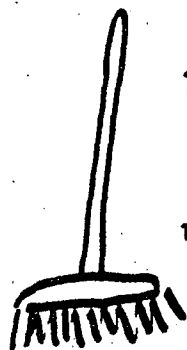
"הוצא בימי ניסן וראה אילנות מלבלבים, מבורך": ניסן הוא בדיוק הזמן להוציא את הסניף לטויל בגן. בדקו מבעוד מועד מקום הצמאים בו יש עצי פרי וצאו עם הסניף לברכת האילנות- אפשר לאחר המפקד או לפני, או באיזה שהוא יום. זאת יכולה להיות חוויה נחמדה. חשבו על סיפור או הצגה שאפשר לעשות במקום.

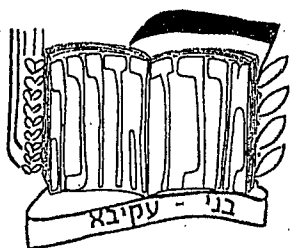
מבצע שפ"ה (שיפור פני הסניף)-

או בלשון הכי פשוטה- נקיון סניפי. כידוע לפני פסח נוהגים לערוך מבצע נקיון בסניף (ושוב שיש הזדמנות בזאת). חברים וחברות- זאת הזדמנות שאל לנו להחמיצה! אבל איך הופכים מבצע כזה- למבצע שישיג את מטרותו ולא יעשה עוד יותר בלגן (בזבז מים, ציוד וכו'...)? ראשית- יש להזמין את כל השבטים. יש לערוך סבלה גדולה לפי- שבט/ נוכחות/ איכות נקיון/ השקעה/ שמירת ציוד. כל שבט יקבל את הפרויקט שלו ויצטרך לדאוג לנקיונו, לדוגמא- ביהכ"נ, רחבה ומסדרונות, ספרים, חוברות, וכו'. כל אלו ישמשו לתחרות הפרויקט המוצלח. אפשר לגייס את שבט עמיצור או חניכים מחבריה ב' למיין חוברות ולעסיפת ספרים.

בנוסף לפרויקט, כל שבט ינקה את החדר שלו (שולחנות, כסאות, חלונות וכו'). כל מי שישתתף בנקיון ויישאר עד סופו (ולא יעשה לכם את המוות), יקבל כרטיס בינגו פסח. בסופו של הנקיון, לאחר שהכל כבר מסודר מכנסים את כל החניכים (אם אפשר- עדיף בחוץ) ומשחקים בינגו פסח, עם מילים של פסח, כגון- מצה, מרור, קדש, נרחץ וכד'...

יש להכין מבעוד מועד פרסים לשלושת המקומות הראשונים, ומזלץ להכין גם צ'ופר לכל המשתתפים בבינגו.

קמחא דפסחא-

בבבל שנה יש להתארגן לבצק צדקה למען משפחות ונזקקים. לפניכם מספר רעיונות לבצקים שכאלו:
 - להצטרף ל"קמחא דפסחא" המאורגן באזור מגורכם, ולהציע כוח עבודה.
 - לאסוף מהחניכים, חברים או זכ' מוצרים סגורים (יין, קפה, סוכר, תפוזים, עוגיות, וכדומה), לארוז ולהביא למשפחות נזקקות.
 - שוק- הדבר הבא יכול להיות מבצע חשוב של כל הסניף.

בדיכ בפסח נוהגים אנשים רבים לזרוק בגדים נעליים וכד', ואלו יכולים לשמש אחרים אשר אין להם.
 פורסים בסניף, בבתי הספר, ובמוסדות לימוד, או אפילו ברחובות על אסיפת אביזרי הלבשה ומקיימים שוק במרכז קליטה (או באזורים הזקוקים לכך) מכירה גדולה, כאשר כל פריט לבוש עולה שקלים בודדים- כדי לתת לנזקקים את התחושה כי לא קיבלו את הבגדים
 במתנה אלא קנו אותם בכסף. את הכנסות השוק תורמים כמובן לעמותה כלשהי (אפשר גם לעשות שגורר למסרה זו).

לוח ספירת העומר-

מיד לאחר הפסח מספור כולנו מדי יום את ספירת העומר. נחמד יהיה להכין לוח גדול ויפה הסופר בכל יום.

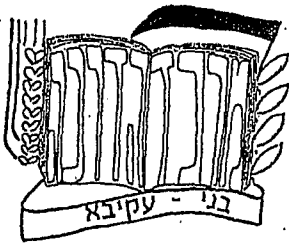
אז שיהיה לכולנו ניסן כשר ושמח!

● **למחנה...**

שמוחה ועונג

צריך לנהוג בליל זה בשמוחה רבה ויזהר מכל קטטה וריב כי יצר הרע וכל זילותיו עומדים ואורבים לאדם בליל מקודש זה להכשילו ולאבדו.
 כתב החזו"ן א: "הלילה הזה מאיר כשמש בתוקף אורות עליונים ועל כן יצר הרע מבקש עולה להכנס באר מבני הבית, והחכם עליז בראשו, מוציא מלה- הריב, ומכניס אהבה".
 שנוציא את כל השנאה וכללים רק אהבה ועוד אהבה.

שאלות שואלים בפסח!

כל צה שרצית לדעת ולא העזת לשאול!
זה קורה לנו תמיד. אנחנו שואלים שאלות, ותמיד תמיד אותה תשובה - "אל תשאל, שאלות שואלים רק בפסח!". אז חברים - הנה הגיע הזמן לשאול את כל השאלות שבקולנו, ולהפוך את ליל הסדר ללילה המיוחד שלכם.
מדריכים - אנא צללו לחניכים דף זה ע"פ שיהא באמתחתם בליל הסדר, כדי להפוך את ליל הסדר לחשיפה וזאתגד יותר עבורם, ובמובן גם עבורנו (לא יזיק לנו לחפש תשובות).

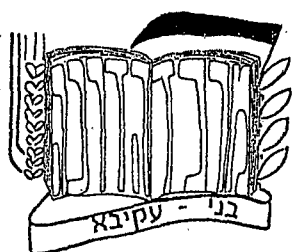
1. מדוע שמו של פסח רבנו לא מופיע בהגדה?
 2. "הא לחמא עניא דאכלו אבתנא בצצרים" - וכי בצצרים הם אכלו, והרי הם אכלו את זה ביציאה מצצרים?
 3. מדוע כתוב "הרי אני כבן שבעים שנה"?
 4. "והיא שעמדה לאבותינו" - מי זאת "היא"?
 5. "צא ולמד צה ביקש לבן הארץ... שפרעה לא גזר אלא על הזכרים..." - פרעה אגנס גזר רק על הזכרים, אולם למה להפחית פרסעותו פתאום, ומה עניין ללבן בהגדה?
 6. "יידעו אותנו הצצרים" - למה לא כתוב וידעו לנו?
 7. למה צנסיס חז"ל להרבות בככות שקיבלו צצרים על עשר המדוברות (ר' יוסי הגלילי...)?
 8. "אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו" - איך אפשר לומר דיינו על צצב שבו לא היינו מקבלים את התורה, הרי העולם עומד על התורה, איך אפשר לחתר עליה?
 9. "יחץ וירחצה" - מדוע נוסלים ידיים פצציים - פצס בלי ברכה ופצס עם ברכה?
 10. מדוע נהוג לקרוא את שיר השירים לאחר ההגדה?
- "וכל המרבה הרי זה מצובח"...

הערה חשובה -

אל תשכחו גם לחפש תשובות, אם לא בליל הסדר אז אח"כ, ותמיד אפשר גם לפנות אלינו.

בהצלחה!

על מצות והידודים...

1. בינגו:

הצדריך יבין לוחות בגודל 3X3 ויכתוב את ההגדרות. הצדריך ישאל את החניכים שאלות, ובי שההגדרה תופיע לו על הלוח יסמן אותה, כאשר מנצח מי שיגמור ראשון לסמן את כל ההגדרות בלוח.

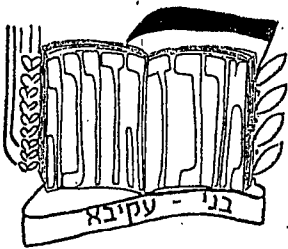
ההגדרות:

1. שיר ב"ג חרוזים אשר חובר בצורה חידית (אחד מי יודע).
2. היסם שלאחר החג בשלוש הרגלים, בפסח- חלה המיצונה ביום זה (אסרו- חג).
3. המצה המצוחבאת בתחילת הסדר והנאכלת בסיום הארוחה, זכר לקורבן פסח (אפיקורן).
4. המצווה לשתות 4 פעמים בליל הסדר (4 כוסות).
5. השאלות ששואל הבן (4 קושיות).
6. המצווה לבדוק לאור הנר, שמא נמצא בבית חפץ (בדיקת חפץ).
7. המצווה לשרוף את החפץ בקרב הפסח (ביעור חפץ).
8. ראשי תיבות של 10 המכות (דצ"ך, עד"ש, באח"ב).
9. קטע הפתיחה להגדה של פסח, הנאמר בארצית, ואשר בו מוזכרים הרעבים (הא לחמא עניא).
10. לקט של מדרשים, סיפורים, פסוקים, הלכות ותפילות על יציאת מצרים הנאמר בליל הסדר (הגדה).
11. שיטה להכשרת כלים לפסח ע"י סבילתם ברותחים (הגעלת כלים).
12. עצם ועליה בשר צלוי, המונחת על קערת הסדר (זרוע).
13. פזמון בארצית בסוף ההגדה בו מסופר על גדי שנאכל ע"י חתול (חד גדיא).
14. הימים שבין יום טוב ראשון ואחרון של החג (חול המועד).
15. חמישה מיני דגן, אשר שרו יותר מ- 18 דקות (חפץ).
16. תערובת של פירות ותבלינים כתושים המעורבבים ביין, שמים בקערת הסדר (חרוסת).
17. כוס יין שמצמידים על השולחן בליל הסדר, אך אין שותים ממנה (כוסו של אליהו).
18. הכשרת כלים לפסח ע"י העברתם באש עד שילהטו (ליבון).
19. ירק שצובלים בבי מלח בליל הסדר (כרפס).
20. הפתיחה לשאלות ששואל הבן הקטן (מה נשתנה).
21. כינוי לשבת שלפני פסח (שבת הגדול).
22. מספר הימים מיום שני של פסח ועד שבועות (50).
23. ירק מר הנאכל בליל הסדר (מרור).
24. מצה שנאפתה מדגן שנשער משעת קצרתו ועד שעת אפייתו (מצה שפורה).
25. לחם העשוי מאחד מ- 5 מיני דגן, אך אינו חפץ (מצה).

למה זה...?

... "להביא לימות המשיח": ואמיליו כולנו זוכמים, כולנו נבונים מצוה עלינו לספר ביציאת מצריים, כי גם בימות המשיח שיהיו כולם זוכמים ויודעים את ה', יהיה חובה להזכיר ביציאת מצריים..."

הצדריך יחלק את החניכים ל-2 קבוצות או יותר. כל קבוצה תקבל בייסוס בצורת לחם המחולק ל-15 מספרים. בהתחלה, החניכים יצרכו להרכיב את הפאזל של הלחם. לאחר מכן מצורתם תהיה להפטר מהחפץ לפני חג הפסח...

איך עושים זאת?

כל קבוצה בתורה תהיה רשאית לבקש מהצדריך שאלה ע"פ בחירתה. ג-1 עד 15. הצדריך ישאל את הקבוצה שאלה מהלכות הפסח. אם הקבוצה תדע לענות - הצדריך יקח את חתיכת הלחם באותו המספר. אם הקבוצה לא תדע לענות נכון - חתיכת הלחם באותו המספר תשאר אצלה. הקבוצה ש"תסלק" את החפץ מביתה בזהירות המרבית תנצח.

הצדריך יחלק את החניכים ל-2 קבוצות. קבוצה אחת תהיה X, וקבוצה אחת תהיה O. הצדריך יניח באמצע החדר דלי מים, כשבתוך הדלי יהיו פתקי שאלות בתוך שקיות ניילון סגורות (כל שאלה בשקית). במרכז החדר יעמוד לוח בגודל של 3X3. בכל פעם נציג של קבוצה ירים שאלה מהדלי וקבוצתו תצטרך לענות על השאלה. במידה וענו נכון - יסוכן הסל של קבוצתם במשבצת המתאימה בלוח. הקבוצה הראשונה עם שורה שלמה עם הסל שלה (X או O) תנצח. אפשר וכדאי לשחק את המשחק מספר פעמים.

חידות למשחקי ה"אחד כי יודע":

- מהו צנהג ה"קצחא דפסחא"? (צנהג קדום, שעל ידו עוזרים לעניים לקנות את צרכי החג, ונוהגים לעשותו גן היום).
- מהו שיעור כזית? (27 גרם).
- מהי הסבה, ומתי נוהגים בה? (השענות הגוף לצד שמאל כדרך בני חורין, בזמן 4 כוסות ואכילת כזית מצה).
- יקנה"ז פירוש:
- א. סימן לסדר הברכות של קידוש חג הפסח, שחל במוצ"ש.
- ב. סימן לפרשיות שקוראים במשך חג הפסח.
- ג. סימן לסדר הברכות שמברכים בליל הסדר.

- ארבע כוסות נישתיים - בסימן של... (ארבע לשונות גאולה - והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי).
- "לא אדיו ראש ולא בדיו פסח" - מה המשמעות? (מים בהם ר"ה ופסח לא יחולו).
- מהם "מים שלנו"? (מים ללישת מצות שנשאבו והוכנו לפני שקיעת החמה ולנו במשך הלילה).
- דצ"ך עד"ש באח"ב - מהם ומיהו שנתן אותם? (הסימנים ל-10 המכות אשר נתן ר' יהודה).
- מהי "מצה שמורה"? (מצה שהחיים שלה נשמרו משעת הקצירה).
- קורבן פסח מסל:

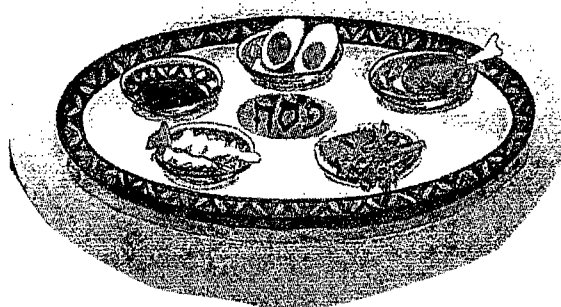
א. זרוע.

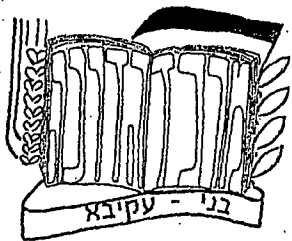
ב. ביצה.

ג. כרפס.

• היכן אין מצווה להסב?

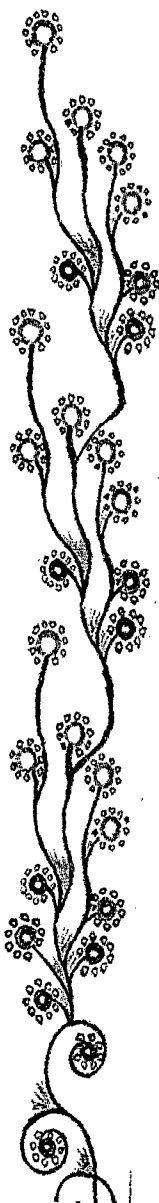
א. כשאוכלים.

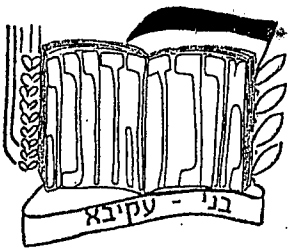

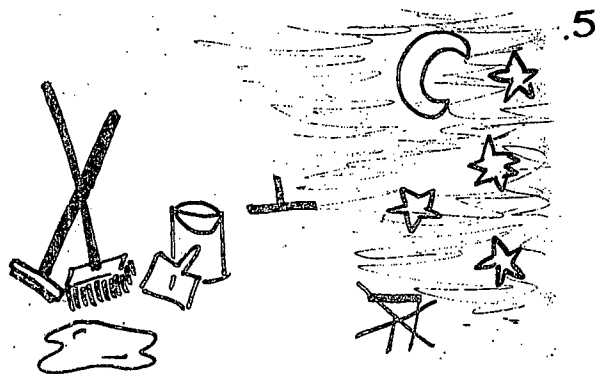
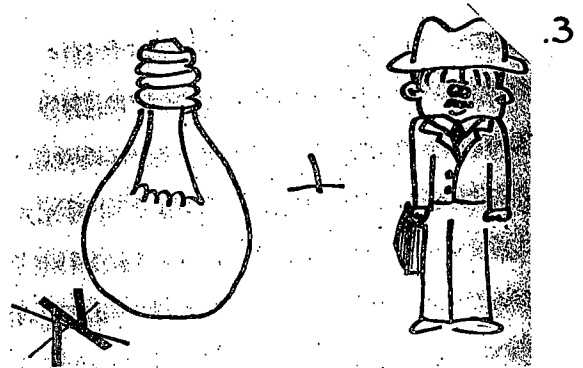
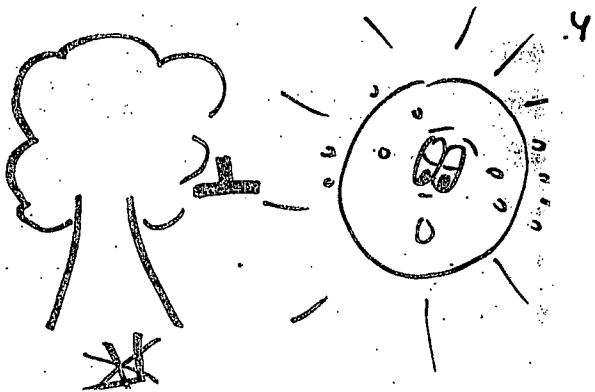
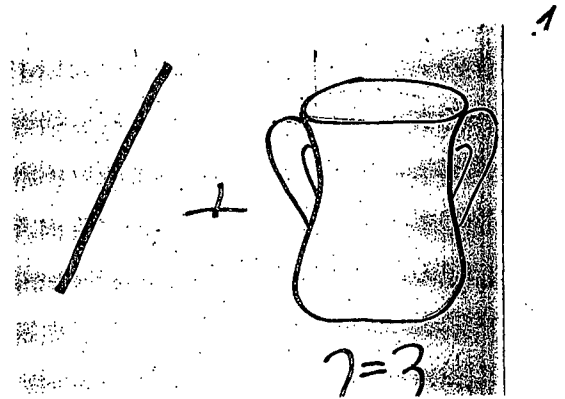
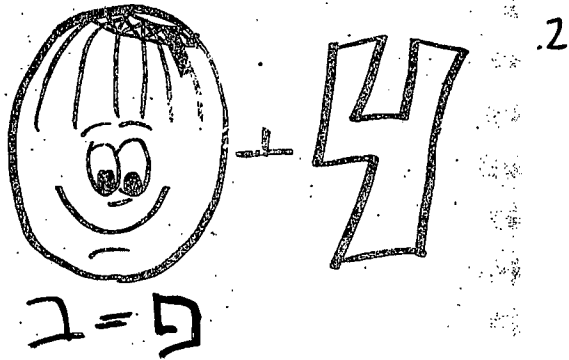
- ב. מרור.
- ג. מצה ומרור.
- מהם מספר ה"כזיתות" שהייבים בליל הסדר?
- א. 2.
- ב. 3.
- ג. 4-5.
- כיצד קוראים את ההלל בליל הסדר?
- א. רצף אחד לפני הסעודה.
- ב. רצף אחד אחרי הסעודה.
- ג. מפוצל, חלק לפני הסעודה וחלק לאחריה.
- שכן סויה בפסח:
- א. מותר בשימוש.
- ב. מותר בשימוש.
- ג. אסור לאשכנזים, מותר לספרדים.

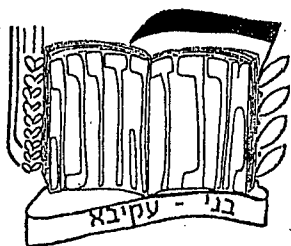
- האם אופרים וידוי ותחנון בימי חודש ניסן ומדוע? (לא, שימים אלה ימי שפחה וקדושה לישראל).
- מתי חלה "שבת החודש"? (שבת שלפני ר"ח ניסן או שבת שבה חל ר"ח ניסן).
- מתי מברכים: "... שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובים להנות בהם בני אדם", ועל מה? (בחודש ניסן נוהגים לצאת ולברך ברכת האילנות - מברכים על שתי אילנות פרי מאכל).
- כיצד נקראת השבת שלפני פסח, מדוע נקראת כך, ומה נוהגים בשבת זו? (היא נקראת "שבת הגדול", ע"ש הנס הגדול, נוהגים בה שהרב דורש דרשה בענייני פסח).
- מה ההגדה של "חמץ"? (קמח או אחד מחמשת מיני דגן, שהתערבבו עם מים יותר מ- 18 דקות).
- מה נוהגים רבים לקרוא לאחר סיום הסדר? (שיר השירים).
- מה בנוגע ל"קריאת שמע שעל המיטה" בליל הסדר, ומדוע? (אין אופרים, כי הלילה הוא ליל שימורים).
- מה מברכים בשעת בדיקת החמץ ומדוע? ("על ביעור חמץ", כי המסרה זלכתחילה היא להגיץ לשדיפה).
- מהו הצונס על האוכל חמץ בפסח? (ונכרתה הנפש ההיא מצמיה).
- כיצד מכשירים את כלי החמץ לפסח? תנו דוגמא לסוג של הכשרה. (עפ"י הכלל - "כבולעו כך פולטו". דוגמא לסוג הכשרה - ליבון, הגעלה, השריה וכו').
- ציינו את ארבעת מצוות הפסח בליל הסדר. (1. סיפור יציאת מצרים, 2. אכילת מצה, 3. אכילת מרור, 4. ארבע כוסות, 5. אכילת קורבן הפסח - אפיקורפן).
- האם מותר להשתמש בפגס בזמן הבדיקה? (כן).
- האם מותר לדבר בזמן בדיקת חמץ? (בעיקרון לא, רק בענייני הבדיקה מותר).
- מהו עירוב תבשילין, ומתי נוהגים בו? (כאשר יוצא שיש שבת וחג רצופים ויש צורך לבשל לקראת השבת, עושים עירוב - לוקחים פת ותבשיל (בד"כ ביצה) ומאכלי החג ושופרים מים חמישי אחד הצהריים, יש הנוהגים לאכול את הפת והתבשיל בסעודה שלישית של שבת).

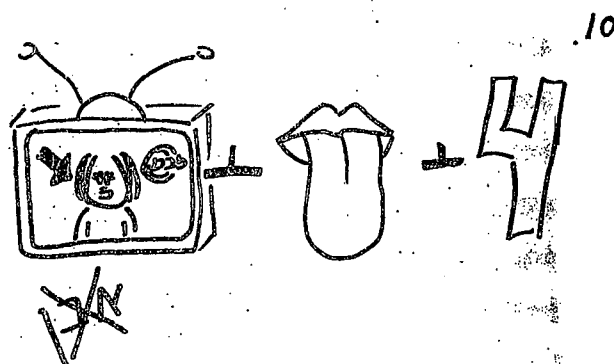
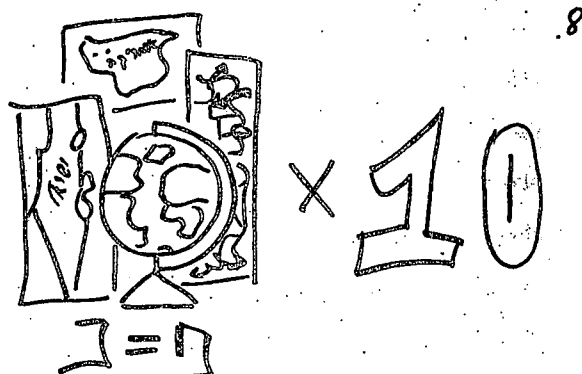
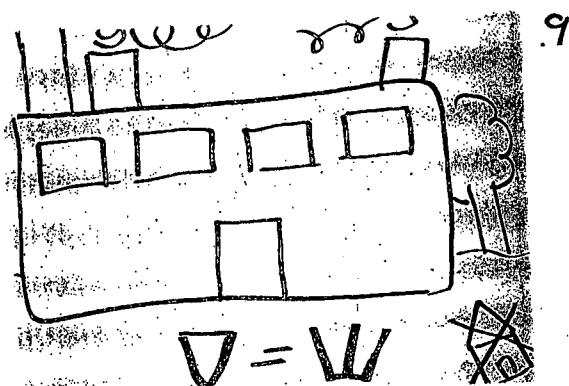
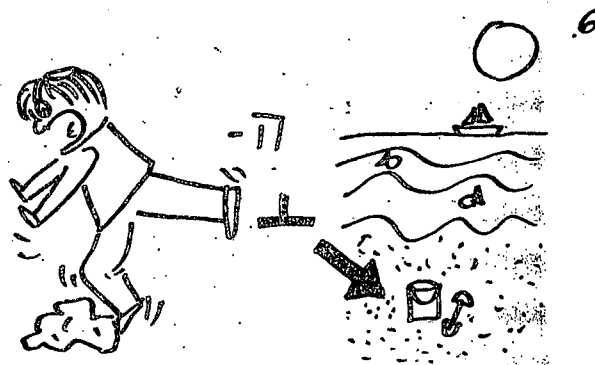
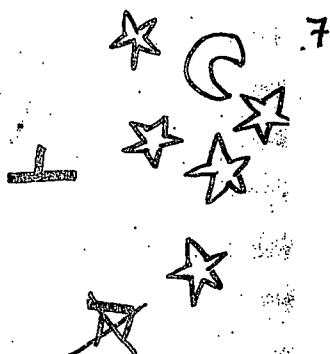
חידות בציונים

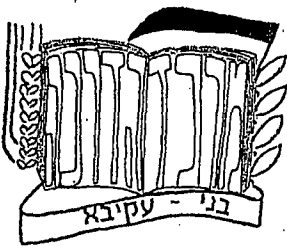
המשחק הידוע בציורים

40?

תשובות:

1. כרפס , 2. 4 בנים , 3. ארוז , 4. חמץ ,
5. על הסדר , 6. חול המועד , 7. על-שימורים ,
8. 10 מכור , 9. חרוסר , 10. 4 פשוט גאולה .

מסע פסח...

מסע פסח אוסרו צתקרב,
ובנוסף לכל השפחה יש צווקה בלב-
את החניכים אנחנו צריכים לשעשע בזמן המסלולים
ע"י צ'ופרים וכל מיני חידונים.
כמובן את המסע אפשר לנצל
להקניית ידע ותוכן בנושא ארץ ישראל.
אז הרי לפניכם מספר של דעיונות שונים,
בתקווה שיעשו לכם את החיים קצת יותר קלים...
בהצלחה!

החידונים:

• הוא והיא בצמחים:

המדריך יקריא את שתי ההגדרות, והחניכים יצטרכו לצבוא את הצילים
המתאימות. אחת משתי הצילים קשורה בעולם הטבע; צמחים, בע"ח וכדומה.
הצילה השניה צתקבלת בתוספת אות לצילה הראשונה.

1. אדם דתי- בעל חיים שץ (חסיד- חסידה).
2. תופר בגדים- סוג של יבול (חיס- חיסה).
3. בנגה- הסראה (פוז- פוזה).
4. סוג אגוז- תלמיד חרוץ (שקד- שקדן).
5. נזרית, למשל- סובב, קונדס (פרח, פרחח).
6. מאכל כלבים- כוח (עצם- עוצצה).
7. אריה- גלגול בצק (ליש- לישח).
8. אריה- חוסר אמונה (כפיר- כפירה).
9. זוחל איטי- כוח לוחם (צב- צבא).
10. עוף המדבר- תפילה וברכה (שלו- שלום).
11. תוצרת הכוורת- גב הגל (דבס- דבסת).
12. ואדי- בית, חלקת אדמה (נחל, נחלה).
13. תרנגול- אישה (גבר, גברת).

• קפד ראשו- בעלי חיים:

המדריך יקריא את ההגדרה, החניכים יצטרכו לצבוא את התשובה המבוקשת,
להסיר צמנה את הראש הראשונה- ולהכריז את שם בעל החיים המתקבל.

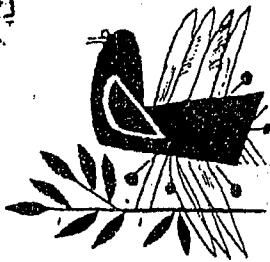
1. בן זוגה של הכלה (חתן, בעל החיים- תן).
2. צמח שחי על חשבון צמח אחר (טפיל, בעל החיים- פיל).
3. פעולת ההדברה (רסוס, בעל החיים- סוס).
4. כלי תחבורה באוויר (מסוס, בעל החיים- סוס).
5. מזכר הבשר (קצב, בעל החיים- צב).
6. מכללה ידועה לאופנה ולסקסיל (שקור, בעל החיים- גור).
7. בעל חיים (יחזור, בעל החיים- חזיר).

עידוד שתיית מים:

- שבע שלוק- משחקים את המשחק שבע בוס- יושבים לפי סדר, כל חניך יאמר מספר, וכאשר יגיעו לכפולות של 7 מי שהגיע תורו יצטרך להגיד במקום המספר- "בוס". מי שיתבלבל יהיה חייב לשנות 7 לגיות.
- שתיה אקדובטית- קושרים בקבוק עם מים לחלק כלשהו מהגוף (קרסול, זרוע) והחניכים או החניכות יצטרכו לשנות אתות הבקבוק, ככל שמצליחים לשנות יותר מבלי לספוק- מה טוב!

הנה מסתנו עבר, הגשם חלף
הלך לו, חנצנים נראו בארץ
עוד חמיר הגיע וקול התור
משמע בארצנו. * התאנה
חנשה פגיה והגפנים שמדר
נתנו ריח.

סיומחשירים ג

צ'ופרים:

• הצדריך יקח אגוז בלך, יכין כובע מקיפולי גייד (גייד כרובע קסך- מסוג הננידות הקסנים שמונחים בד"כ ליד הסלפון, שכותבים עליהם מזכרים). הצדריך "ילביש" את הכובע על האגוז, ידביק על האגוז עיניים זזות וכד', ועל הכובע יוכל לכתוב- "מסע פסח, תשס"ב", "שנהגה" וכד'...

• יהי רצון...

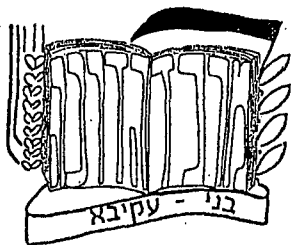
יהי רצון שהמסלול יהיה יפה ובלי בעיות,
 שיהיה נחמד ובלי הרבה עליות,
 שיהיה קליל והאוכל אכיל,
 ושכולם יביאו לי צתקים (כולל הקצנים).
 שיהיה סתלבס הקון
 ושלא בלך לישון,
 שלא יהיו סונות הסברים
 ושהגדריכים יהיו נחמדים.
 שכולם ישירו צידי תמיד
 אבל שלא ידרשו שאת קולי אצריד.
 ובקיצור שיעבור בכיף לא נורמלי ובלי עצבים,
 בלי שיזכירו לי את הלימודים והמבחנים.
 שנלך דקה ונגנוח שעתיים,
 ושלא יבקשו צגני לסחוב ג'דיקן צים.
 אמן!

• אם קשה ללכת- אין דבר
 כל דקה הופכת לעבר.
 אל תביש למעלה, לך ישר
 כי בסוף הדרך, יש... צ'ופר!

• מיניות עם צים,
 על הרגלים- נעלים,
 כובע על הראש
 וקדיצה- בלי לחשוש.
 אם בולגו מוכנים,
 אחת ושתים... צועדים.

• דיינו/ אהוד צנוה.
 אם הבוקר יעלה זאוננו יגלה
 אם הלב טוב יתעלה- דיינו.
 אם בשמש החמה עוד יבשילו שדות,
 אם נשבור רגל וגם צמא- דיינו.
 אם נאמר צילה טובה שתגבר על האיבה,
 אם נדע ולו מעט שלווה- דיינו.
 אם נמצא עוד אהבה, אם נשוב ונשבץ
 אם נרגיש שלא אבדה תקווה- דיינו.
 אם נקום ולא נפחד, להוסיף עוד פעם יד,
 אם נגשים ולו חלום אחד- דיינו.
 אם נפתור את החידה האחת, והיחידה
 אם נראה שאין זו אגדה- דיינו.
 ואם נותרה מעט חיבה- דיינו.
 ואם לשמח יש סיבה- דיינו.
 ואם ישמח הדור הבא- דיינו.
 ויותר אנו לא נבקש...

אתה המושק בחושים...

פעולה לחבר'א א'.

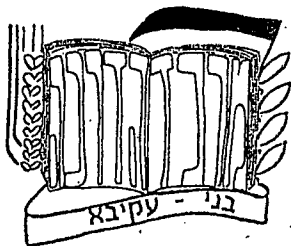
הקדמה: בהרבה מקרים בחיים יש לנו התחושה שהחיים מובילים אותנו במסלול מוכתב מראש - "מה יכולתי לעשות?" - החיים כאילו כופים עלינו לבחור בדרך מסוימת מבלי שנוכל להתנגד. אנו חשים באפקס "כדור השלג" - הדברים יוצאים מכלל שליטה מדינו, ואין לנו הכוח לעצור את הפולת השלגים הזאת. זה קורה רבות אצל חניכינו, ולמעשה גם אצלנו. ברגעים מסוימים החניך בורח מאחריות, ואנו שומעים משפטים כמו - "מה אני מעשה?", "הוא התחיל איתי", "לא ידעתי", "הוא הפריע לי" וכד'... בפעולה זו נראה אחרת.

1. **מטרת הפעולה:** החניך יבין שנתנה ביזו הבחירה החופשית איך וכיצד לנהוג.
2. החניך יבין שבחירה זו מאפשרת לו להחליט בזה לבחור.
3. החניך יבין שגודל הזכות להחליט על מעשיו כך גודל החובה/ הזכות לשאת באחריות למעשיו על תוצאותיהן.

1. **מהלך הפעולה:** 1. המדריך יחלק את השבט לשלוש קבוצות, ויתן לכל קבוצה סיפור (נספחים 1,2 ו-3).
- המדריך יבקש מהחניכים בכל קבוצה להתייחס לשאלות בסוף כל סיפור (מוצאן לעבור בין הקבוצות).
2. המדריך יחזיר את החניכים למליאה, ויבקש בכל קבוצה לספר את הסיפור שלה.
3. א. המדריך ישאל מספר חניכים מה הם היו עושים במקום הגיבור/ים בסיפור.
ב. המדריך יפתח דיון עם החניכים עפ"י הנקודות הבאות:
← האם בחיים אנו נתקלים במצבים, בהם שילחנו על התנהגותנו (אפשר לבקש מהחניכים לספר דבר אישי שקרה להם)?
← האם הייתם באמת מתנהגים שונה מאותם גיבורים בסיפור, אם הייתם נוכדים באותה סיוואציה?
← למה לדעתכם הגיבורים בסיפור החליטו לעשות את מה שעשו?
← האם לדעתכם הם חשבו לפני המעשה?
← האם אנחנו חושבים תמיד לפני מעשינו?
← למה אנשים מוכים בכל מיני החלטות?
← מה צריך לעשות על מנת לא לפספס ולא ליפול?
← מהי האחריות שלוקח אדם על מעשיו?

סיכום: 1. בחיים שלנו אנו מוצאים את עצמנו מחליטים על כל צעד שאנו עושים. האם להכין סיפורי בית, או ללמוד למבחן, האם ללכת לחבר כזה, או "לרוב זכות" עם אחר.

כבר מגיל צעיר, ועד 120 בעזרת ה', אנו מתמודדים עם רגעים חשובים יותר וחשובים פחות בחיים, וכל החלטה היא משמעותית, שגוררת אחריה תמיד שורה של אירועים לטוב או לרע, כמו בסיפורים.

ראינו בסיפורים שבקבות החלטות שונות של הגיבורים, התגלגלו העניינים והסתבכו, זה שלא היינו רוצים שיקרה, והיה אפשר לנהוג אחרת! אנו צאצאים שלכל אדם באשר הוא יש אפשרות לבחור ולהחליט האם להתנהג בצורה מצוינת או לא, יש לכל אחד מאתנו את האפשרות להחליט, ונדע! כי לכל החלטה שלנו יש תוצאות ונצטרך לשאת בהם.

2. בחג הפסח ע"י יוצא מצבדות לחרות, וכעת בידו האפשרות להחליט האם לעשות טוב ולבחור בחיים, אם לא, לאורך כל ההיסטוריה של ע"י, וגם בסיפור ההגדה, ראינו החלטות של ע"י, אם היו הן החלטות עם חשיבה חיובית וטובה הביאו לע"י ברכה, ואם לאו הביאו לע"י בעיות וצרות.

3. אנו צריכים לזכור תמיד לחשוב לפני כל מעשה ולהשתדל לעשות דברים טובים וחייבים על גנת שלא נצטרך בעתיד לשלם את המחיר. שנדע בעזרת ה' להחליט לעשות מעשים טובים ולנהוג בדרך הישר ולקחת אחריות על מעשינו...

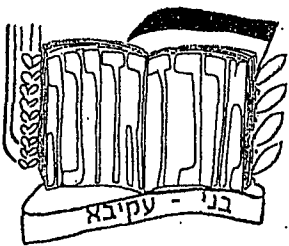
● למחשבה...

בגדלי לבן

בעדות רבות נזהרים ללבוש בגדי לבן בעת עריכת הסדר, ויש שכתבו כדי להזכיר את יום המיתה היות וכליל זה השמחה והחירות פורצים למעלה. מראש, וחששים אלו שמא תנוח דעתו של אדם כביכול אומרים לו: "תשב דרך חירות ושררה אבל לבוש בגדי מתים, כך יעמר האיוון".

ע"פ מאמר הגמרא במסכת שבת "תלמידי חכמים שבכל בגדיהם מצוינים" והכוונה לבגדי לבן כמו שאמרו במסכת גדרים אשר רבנן נקראו מלאכי השרת, ובגדי המלאכים הם לבנים.

המהר"ל מפראג, נאמן מושבת הדורות כותב: "לבן הוא גוון פשוט בלא שום הרכבה וזה מורה כנאות ישראל ממערים היתה על ידו יתברך ללא התערבות של התחתונים אלא בכוחו יתברך הנבדל הפשוט.

נספח מספר 1:

כל ביה"ס רעש וגעש, חברי צד"א בליווי רופא הובילו את שי בזהירות לתוך האמבולנס בעזרת אלונקה...

הכל התחיל מאותו שיעור שבו הצורה לוי לא הגיע- ואז נכנס צורה מחליף: "שלום" הוא הציג את עצמו, "שמי יונתן ואני אלעד אתכם היום שבע, במקום לוי שאינו חש בטוב". ציד קלטו בכיתה ז' 2 עם מי יש להם עסק- והחלו בבלגן בו הם מצטיינים כאשר אין צורה בכיתה.

בתחילה הצורה לא שם לב אליהם והמשיך ללמד כרגיל, אולם, בשלב מסוים זה היה בלתי נסבל. יונתן הרים עיניים וביקש שקט. התלמידים לא התייחסו אליו. הוא המשיך בשיעור, ושוב הפסיק והתרה: "אני מבקש שקט, זה יסתיים ברע"- הזהיר, אך לא עזר.

ואז הוא הסתובב, תפס את אורי- הצנהיג של "הקולים" וזרק אותו לצנחל. כולם היו בהלם. כיתה ז' 2 שתקה עד לסוף השיעור. בהפסקה יצאו כולם לראות מה עם אורי, שהיה בין הצנהיגים בכיתה, אז ראינו אותו- בידו היה ככתב וראשו מורכן. "אורי, מה קרה?", שאלנו אותו. "העיפו אותי מבית הספר" ענה אורי בקול רפה.

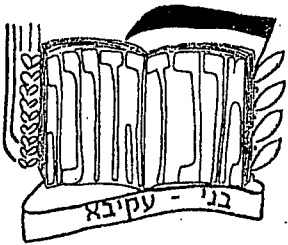
ואז התחילו הוויכוחים בכיתה- אישי, לא אישי, קורבן, לא קורבן. ירון שהיה צנהיג הקבוצה השנייה אמר: "כן, הגיע לו, הוא הפריע!". נאמנו של אורי קפצו, והחלו מכות, וכך כולם הצטרפו, לא ברור כמה זמן נמשכו המהלומות.

אבל אז קלטו אותו כולם- הוא שכב על הרצפה ללא נוע- ובכה. דם נזל מאפו. "אינני יכול לזוז, אינני יכול לזוז", מלמל. אחות ביה"ס הגיעה במרוצה היא הביסה בשי הפצוע, ואמרה בניצה חמדות סבר- "תזעיקו בבקשה אמבולנס, אינני יכולה לספל בו"...

שאלות לדין-

1. מה אתם חושבים על תלמידי כיתה ז' 2?
2. האם לדעתכם היה אפשר למנוע את מה שקרה? הכיצד?
3. כיצד אתה באופן אישי היית נוהג במקום חברי הכיתה?
4. בעקבות תשובותיכם, חישבו על סוף מוצלח יותר לסיפור.

נספח מספר 2:

ביום שלישי בלילה היתה לצביקה, אח של שלמה, צסיבת גיוס. לא להאמין - למרות ששלמה רק בכיתה ז' הזמין אותו צביקה לצסיבה. "תראה מה זה צסיבה של גדולים", אמר לו, הצסיבה התחילה ב- 11 בלילה, כיאה לצסיבה של גדולים, החברים של צביקה ישבו עד 2-3 לפנות בוקר ואיתם גם שלמה, הם ישבו- צחקו ודיברו, בשעה 3:00 עלה שלמה לציטה ציף ורצון. הוא עוד הספיק לחשוב לכמה דקות על צחר, צחר- המבחן הגדול בצתצסיקה, מבחן חשוב של סוף שלישי... עם מחשבות אלו נרדם.

למחרת זינק שלמה מהציטה, השעה היתה 8:20, אוי לא!!! הוא קם מההירות, חטף את תיקו, צלצל תפילה קצרה בצהירות המבחן ואף לביה"ס, שלמה הגיע צתגשף לביה"ס, המבחן התחיל בשעה הראשונה, בהיכנסו לכיתה שפע את ליבוביץ' המורה לצתצסיקה אומר: "אתם בחורים בוגרים, יראי שמים, לכן אני סוגך עליכם- מבחן כבוד!". המורה חילק את המבחנים ועזב את הכיתה, שלמה הסתכל על הדף הצמיס צספרים ובציות כמותיות, כאב הראש של חוסר השינה החל צשגץ אותו וביטנו החלה לקרקר צחוסר שתיה ואכילה, עברה שעה, כולם כותבים בצרץ, חוץ צשלמה.

"גיא, תן לי להצתיק".

גיא צסתכל על שלמה, "אתה בסווח? מבחן כבוד?!"

- "אל תיתן לי צוסר, טוב? זה או שאתה צוזר לי, או שאני נכסל!"

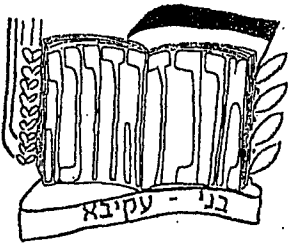
ביום הצמישי ליבוביץ' צחזיר את המבחנים.

- "מה עם המבחן שלי?" שואל שלמה.

- "אתה צתכוון לזה שדוהה שתי סיפות ציס למבחן של גיא?" שואל ליבוביץ' בבוז נורא, "המבחן שלך, אדוני היקר- נפסל! ואני צניח שאני לא צריך לספר לך איזה ציין בתצודה צקבל צי שצצתיק במבחן כבוד."

שאלות לדיון-

1. מה אתם חושבים על שלמה?
2. האם לדעתכם היה אפשר לצנוץ את מה שקרה? הכיצד?
3. האם אתה באופן אישי היית נוהג כשלמה?
4. בעקבות תשובותיכם, חישבו והכינו סוף מוצלח יותר לסיפור.

נספח מספר 3:

ההתלהבות הגדולה שפקדה את בנות כיתה ז' 4 בהודעת צורתן על הסיור הקרוב היתה גדולה. מסלולים מיוחדים, קיאים וכתקנים משוכללים. דינה, לאוצתן, לא שמחה כלל. עלות הסיור היתה 50 ש"ח. תשאלו, "במה העניין?", ונספר:

זה היה אתמול. דינה תכננה לצאת עם חברותיה לסרט בערב. הכל היה מוכן. "אני הולכת לסרט היום" אמרה לאמא. "מה?" שאלה אמא. "את לא יכולה לצאת הערב. אבא ואני יוצאים לחתונה חשובה, ואת צריכה להשאר לשמור על מיטל וסלוצי הקטנים...". "אבל אמא פרצה דינה בזעם "אני תכננתי את הסרט הזה כבר מזמן...". "אני מצטערת" אמרה אמא "חבל שלא תיאתי איתי מראש". דינה ותחה כל הערב. היא כ"כ כעסה על אמא שלה, עד שאמרה: "אני ברוגז עם אבי. כן- לא אתייחס אליה, על שכן פגעה לי בתוכניות". ואכן כך היה.

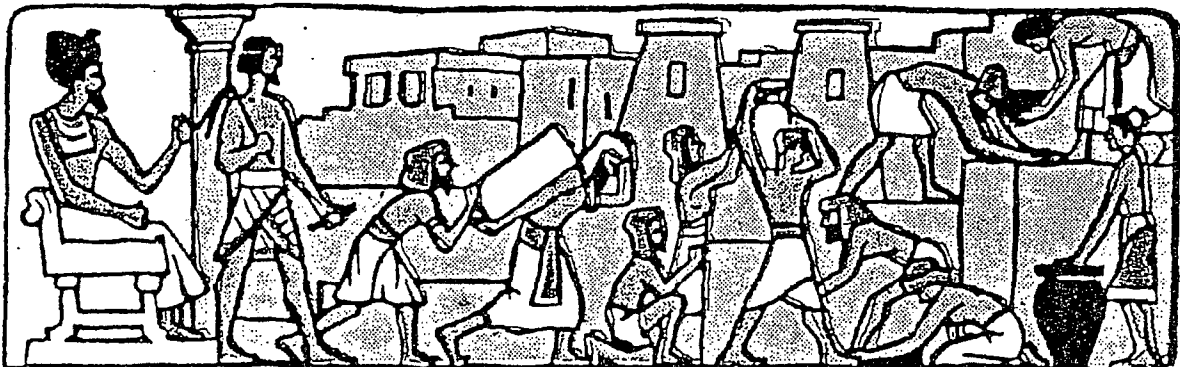
כבר שבוע עבר מאז, ודינה לא מדברת עם אמא. מחשבות חלפו בראשה של דינה-אולי נתפייס? מהיכן אני אקח את הכסף לסיור? לא- לא אתפייס איתה, על מה שעשתה לי! וחוקי מזה, פתאום כשאני צריכה אני באה אליה?! אבל הסיור נשמע כ"כ יפה ואני כ"כ רוצה ללכת. כל הבנות יצאו להפסקה, רק דינה נשארה בכיתה, שקועה במחשבות ותכנונים. אז לפתע היא קלטה אותו- הארנק של צור. להודים של צור יש הרבה כסף, ודאי זה לא ישנה להם, כך שכנעה את עצמה. וחוקי מזה- מי ידע שזאת אני? בהזדמנות הראשונה אחזיר לה, בלי שתראה, ואז במהירות הוציאה דינה 50 ש"ח מארנקה של צור, והניחה בקלצרה.

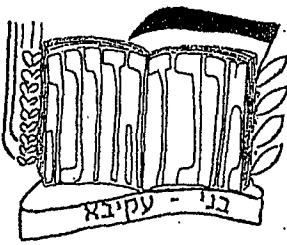
והנה כולן חוזרות לכיתה. לפתע בוקעת צעקה מפיה של צור: "הי- איפה ה- 50 שקל שלי?". דינה קפאה. בחיפוש מהיר בכיתה לא נתגלה דבר, והמורה המשיכה בשיעור. חלפה כשעה עד שנוגה, חברתה לשולחן של דינה, ביקשה עט ירוק. "קחי" אמרה דינה, ואז היא פתחה את הקלצר וקלטה אותם... 50 ש"ח...

המורה ביקשה מדינה לחכות לה בחוק...

שאלות לדיון:

1. מה אתם חושבים על דינה?
2. האם לדעתכם היה אפשר למנוע את אשר קרה? הכיצד?
3. כיצד אתה באופן אישי היית נוהג במקום דינה?
4. בעקבות תשובותיכם, הכינו סוף מוצלח יותר לסיפור.

אה לעשות! לעשות!!!

פעולה לחבריא א

מטרת הפעולה:

1. החניך יבין שלצרות שלעיתים נראה שאין ביכולתו לעשות דבר, אם רק יאמין יהיה בכוחו לעשות ולשנות. אם נסתכל על העזרה והתמיכה איש לרעהו נראה כי עזרה זו יכולה להתבטא בכל דבר שנעשה ולו הקטן ביותר (בנוסף לצפייה לאליהו הנביא).
2. החניך יבין מדוע דוקא בחג הפסח אנו שמים דגש על העזרה לזולת.

מהלך הפעולה:

1. המדריך יחלק לחניכים את השאלון - "איפה אני בכל הענין?" (נספח מספר 1). כל חניך ימלא את השאלון לבדו. אם הפעולה בשבת - כדאי ורצוי שהמדריך יחלק לחניכים מספר ריבועים קטנים מבריסטול שיזכנו מבעוד מועד, והחניך יניח ריבוע על התשובה המתאימה לו בדף השאלון שלו.
 2. המדריך יבקש מהחניכים להגיד מה הם ענו על שאלות מסוימות (כל שאלה 2-3 חניכים). מן הסתם תוך כדי אגירת התשובות יתפתח בין החניכים דיון או אולי אפילו ויכוח מה צריך לעשות וכד'...
- לאחר סבב השאלות, המדריך יעלה לדיון את הנקודה הבאה:
האם בכל דבר יש ביכולתנו לעשות ולשנות?
- המדריך יספר לחניכים את הסיפור: "הוא ראה את אליהו הנביא" (נספח מספר 2). אחרי הקראת הסיפור, יעלה המדריך לדיון את השאלות הבאות:
- האם בציאות אנו נתקלים בסיפורים כאלה?!
 - מהו אליהו הנביא בשבילכם?
 - מדוע לדעתכם דוקא בפסח יש דגש על העזרה לזולת?
 - האם אנו יכולים לקבל על עצמנו משהו לעשות לטובת הכלל (אסיפת מצרכים, עזרה לקשישים לנקות בתים וכדומה)?

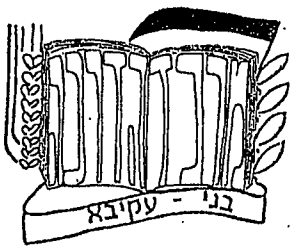
סיכום: בחג הפסח אנו שמים דגש על העזרה לזולת - "כל דכפין יתי ויכול", וכן קמחא דפסחא. מנהג זה צמח מכך שבחג הפסח דרושה עזרה גדולה יותר בשל ההוצאות הרבות. צריך לדעת כי בחיים בכלל אנו נתקלים במצבים מסוימים שבהם אנו מוצאים את עצמנו אומרים - זה ממש לא בסדר, אבל מה אני יכול לעשות? אנו צריכים להרגיל את עצמנו לזה שיש מה לעשות, לדוגמא - פיגוע - אפשר ללכת לבקר את הפצועים, לקבל על עצמנו משהו, תפילה וכד'.

כל אחד מאתנו יכול באיזה שהוא מקום להיות אליהו הנביא של מישהו אחר, והדבר יכול להעשות דרך מעשים גדולים וקטנים כאחד, ע"פ תחושת המחויבות שלנו. בחג הפסח הקרב ובא ישנו צורך מיוחד להתגייס כולנו ולחנך את עצמנו לנהוג כך, על כל צעד ושעל בחיינו. לראות צרכי הזולת, ולו הקטנים ביותר (חבר במצב רוח רע, אבא או אמא שזקוקים לעזרה וכו'...) ולנסות להיות "אליהו הנביא" שלהם...

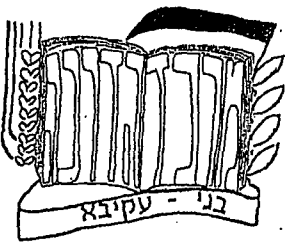
למדריך -

יש לזכור שאין אנו מפחיתים בערכה של הגאולה השלמה ובבואו של אליהו הנביא, אך במעשינו נוכל לקרב את הישועה, ולסלול את הדרך לכך. שנזכה...

אִפֶּה אֲנִי בָּכֶם הָעֵנִין?!

1. לאחד תלמידים בביתה נסוף הבית, מה אתה עושה בענין?
 א. הולך לדבר עם ראש העיירה.
 ב. שום דבר מיוחד.
 ג. מנסה לגייס כספים, צעצועים וכדומה.
2. המצב במדינה על הפנים, מה אתה עושה בענין?
 א. שום דבר, בשביל מה יש להמשיך?
 ב. כותב ככתבים לראש הממשלה.
 ג. קובע את הארץ.
3. הרעה הדתית בשבט לא משהו, מה אתה עושה בענין?
 א. מביא רבנים שידברו עם החברה.
 ב. שום דבר, מה אני מחזיר בתשובה?
 ג. מנסה לדבר בעצמי עם החברה.
 ד. מפסיק להגיץ לסניף.
4. לאחד השכנים שאין לו ילד צדי חברים יש יום הולדת, מה אתה עושה בענין?
 א. מתקשר להגיד לו מזל טוב.
 ב. קונה לו עוגה, בלונים, זמארגן לו מסיבה.
 ג. שום דבר, למה הוא עשה לי משהו ביום הולדת שלי?
5. כל התלמידים מפריעים למורה בשיעור, ואתה לא ממש אוהב את כל הבלגן, מה אתה עושה בענין?
 א. קובע בית ספר.
 ב. מדבר עם המורה, ומנסה להרגיע אותה.
 ג. מדבר עם החברים בביתה, ומנסה להרגיע אותם.
 ד. יושב על הכיסא בסקס.
6. אחד החברים מתעלל בחתול שנתקל בו בזהלך סיוול מפותף שלכם, מה אתה עושה בענין?
 א. דורש ממנו שיפסיק.
 ב. קורא לו להתעלל בו, כולה רק חתול...
 ג. בורח מהמקום, ומפסיק להיות חבר של אותו ילד.
7. אתה קובע בתחנת אוטובוס, ומגלה פתאום סנגריה לך הכרטיסיה ואין לך כסף, מה אתה עושה בענין?
 א. מבקש מאנשים בתחנה.
 ב. מנסה לעלות לאוטובוס מאחור, בלי לשלם.
 ג. מתקשר לאבא ואבא...
 ד. מבקש מהנהג שיעלה אותי בלי לשלם.
8. אחד התלמידים בביתה, מפתקסה בד"כ, מאותה על מצוקה של חוסר ידע בעת המבחן, מה אתה עושה בענין?
 א. נותן לו להעתיק.
 ב. מתעלם- שיתמודד, זה מבחן החיים...
 ג. מנסה לדבר עם המורה שתעשה משהו.
9. אחת השכנות מתלוננת שהיא ממש לא מספיקה לגמור את כל הנקיונות לקראת חג הפסח, מה אתה עושה בענין?
 א. דן לעזור לה.
 ב. מציין לה מנקות על חשבון ההורים.
 ג. כלום, בעיה שלה- למה מישהו בא לעזור לי לנקות?
 ד. מצודד אותה.
10. אחיך הקטן מתקשה בלימודים, מה אתה עושה בענין?
 א. קורא לו.
 ב. כלום, למה מישהו קורא לי כשהייתי קטן?
 ג. מבקש מאבא ואבא שיקחו אותו למורה פרטי.
 ד. משכנע אותו שידר כיתה.

בשמע האורח את הדברים האלה, ובראותו את מצבו העגום של היהודי, הוציא מכיסו כמה מאות רובלים, מסרם לו ואמר:

"הרי לך, ידידי, לה תקן את גג ביתך, קנה עצים להסקה, וקנה גם מצרכים לליל ה'סדר' ולכל ימות החג".

שמח האיש שמחה רבה, והודה לאורח הבלתי צפוי על העזרה שהגיש לו. תקן את גג ביתו, קנה עצים לחמום הבית, וכן מאכל ומשקה מפל טוב לליל ה'סדר' ולכל ימות החג.

בליל ה'סדר', בהגיע זמן הופעתו של אליהו הנביא, פתחו לפניו בני הבית את הדלת. האורח צפה בהתרגשות רבה, כשהוא מכין את עצמו לחזות בגלוי אליהו; אך הזמן חלף, ה'סדר' הסתיים, ואליהו הנביא לא נגלה.

בני הבית פרשו לתדריהם לשנת הלילה, אך האורח מאן לזוז ממקומו. עדין מצפה היה שמא בכל זאת יופיע אליהו הנביא. כך ישב כל הלילה, אולם את אליהו הנביא לא זכה לראות.

מאכזב ועיף מטלטולי הדרך שב היהודי אל רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, פנה אליו ואמר:

"רבי, שלחת אותי לדרך ארצה ומיגעת לביתו של עני מדוד, ואני האמנתי כי שם יופיע אליהו הנביא. את ליל ה'סדר' ערכנו כהלכתו, דבר לא חסר, אך למרות שלא עצמתי עין כל הלילה, את אליהו הנביא לא זכיתי לראות. רבי, האניי וזכאי? האין אני ראוי לחזות בגלוי אליהו? ומדוע שלחת אותי לשם?"

צחק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, העמיד את היהודי מול המראה ושאלו:

"אמר-נא לי, ידידי, את מי אתה רואה במראה?"

ענה היהודי: "רואה אני במראה את קלסתר פני".

אמר לו הרבי: "יהודי, הסבת ושמע. זכאי אתה, וזכות גדולה עמדה לך. הלא באותו ליל 'סדר' היית אתה עצמך אליהו הנביא?"

מתוך משלוח מנות - סיפורי עם לחגים/
חיה בריצחק ועדנה קרמר

מעשה שהיה במדינת רוסיה. ימים מספר לאחר חג הפורים, בליל חרף קשה, התנהל בדרכים המשלגות יהודי, ופניו אל הרב הגדול, רבי לוי יצחק מברדיצ'ב.

היה היהודי איש פשוט ותמים, אך עשיר מפלג, גומל חסדים ומאמין גדול.

לאחר שנת מצמל הדרך, קבל הרב את פניו ושאל אותו לשלומו ולשלום בני ביתו.

השיב היהודי: "בעזרת האל שורה הברכה על ביתי, פרנסתי מצויה, ובניי ביתי חיים ברוחה ובנחת; אך יש דבר אחד המצערני ואינו נותן לי מנוח, ובעטיו באתי אליך".

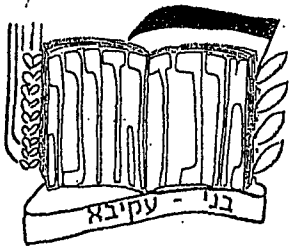
"ומה הדבר?" שאל הרב.

"בכל שנה ושנה מצפה אני לבואו של אליהו הנביא; ואולם דוקא אני, שכה משתוקק ובכסף לראותו, מעודי לא זכיתי לכה. והלא, רבי, קניתי לכבודו את כוס הכסף המהדרת ביותר, ולקראת ליל ה'סדר' ממדקת אותה אשתי עד שהיא מפיצה את זורה על השלחן כלו; ואת הדלת מקפיד אני לפתח לרוחה במועד הנכון. אמר-נא לי, רבי, מה עוד עלי לעשות כדי לזכות לגלוי אליהו?"

צחק הצדיק מברדיצ'ב, שהכיר את האיש, הרחר רגע, ואחר-כך השיב: "שמע-נא, יהודי, סע לעירה גרוסלובה; לפי חשובי תגיע לשם יומים-שלושה לפני חג הפסח. בבואך שאל למקום מגוריו של יהודי פלוני מבני המקום. תבוא אליו ותבקש להסב עמו אל שלחן ה'סדר'".

נסע היהודי ימים וילילות, נסע בכפור ובשלג, עד שהגיע סוף-סוף לאותה עירה, כפי שתהו הרבי. לאחר שמצא את היהודי שבקש, הציג את עצמו ואמר: "רוצה אני להסב עמכם בליל ה'סדר'. שלח אותי אליכם הצדיק הגדול, רבי לוי יצחק מברדיצ'ב".

התבונן בו בעל-הבית בעינים תמהות ואמר לו: "ברוך בואך לביתי, אך חושש אני שלא אוכל להיות מארח ראוי לשמו; ביתי דולף מחמת הגג ההרוס; בחוץ גדול הקור, ואין לי עצים להסקה; גם כסף אין בידי, ואינני יודע מאין אקט את המצרכים לליל ה'סדר' ולתמים שיבואו אחריו".

מה הלחץ?

פאולה לחבר'א א'

מטרת הפעולה:

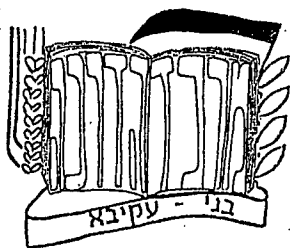
1. החניך יבין את המשמעות של "אני, העצמי". לעיתים בחברה שלנו אנו נסחפים עם הזרם, נכנעים ללחץ חברתי ומאבדים את אישיותנו לטובת החברה, וחשוב להזהר מכזה מצב.

מהלך הפעולה:

1. המדריך ישחק עם החניכים את המשחק "חיי שרה".
2. המדריך יוציא את אחד החניכים החוצה. המדריך יראה לחניכים הנוכחים בחדר מספר דפים/כדורים/חפצים בצבעים שונים, החניכים בחדר יסעו על אחד הצבעים שהוא בהיר יותר מזה שהוא באמת, לדוגמה - "אדום" יהפוך ל"ירוד". לאחר ההסכם, יכנס החניך לחדר. המדריך ישאל את כל החניכים - "איזה צבע זה?", וכולם יענו בצבע המוסעה שסיכמו מראש. כן הסתם, החניך שיצא בתחילה יתנגד לדעה הדוחה. המדריך יעבור על הדפים/כדורים/חפצים מספר פעמים וישאל את החניכים שוב ושוב עד שהחניך הנ"ל יצטרך להחליט - האם הוא עומד על שלו או בוחר להסכים עם שאר החניכים...
3. המדריך יעמיד בעזרת החניכים את קוביות הדוביני לאורך, ויסדר אותם בסדר ובדומה, כך שברגע שפילים את הדוביני הראשון כולם נופלים אחריו.
4. המדריך יעלה לדיון את הנקודות הבאות:
 - ♦ איך הרגיש החניך שחשב דבר אחד והחברה הכריחה אותו לחשוב אחרת?
 - ♦ אם החניך נכנע בסוף שלב מספר 2 - למה נכנע לחברה? מה קרה לדעתו?
 - ♦ מה הבעיה בזה שכולם יהיו דומים בגישותיהם?
 - ♦ כאשר אחד מקוביות הדוביני נפל, שאר הדוביני נפלו אחריו, האם תופעה זו קיימת גם בחברה? מה הסכנה בכך?

סיכום: במהלך המשחק "חיי שרה", ראינו שכאשר אחד החניכים נפסל, הוא ניסה להשפיע על החברים שלא נפסלו שיוציאו את מי שפגע בו כדי שהוא יוכל להכנס בחזרה למשחק... כאשר ראינו את קלפי הדוביני זה נראה לנו מוקצן, אבל גם במציאות לפעמים אחד עושה משהו וכולם עושים אחריו... כשאדם נכנס ללחץ חברתי, הוא לא מצמצם את עצמו. חג הפסח - חג החרות, מסמל את היציאה מעבדות לחרות, היציאה מלהיות עבד למה שהחברה חושבת ואומרת. על כל אחד להיות ישר עם עצמו וללכת עם האמת, הכשרונות והמחשבות הייחודיים לו.

על 4 בנים דברה התורה - 4 סוגי אנשים שונים אחד מהשני. כל אדם מגיב אחרת-שואל שאלות אחרות, לכן על כל אחד להביע את עצמו ולמצב את עצמו, על הצד הטוב ביותר.

בא נתערב שאני חופשי

פעולה לחבריא א' - גוגלים

מטרת הפעולה: החניך יבין את משמעות החרות האישית.

מהלך הפעולה:

1. המדריך יספר לחניכים שהם צריכים לגזור את דינו של אדם שחטף ילד ואסרו במשך שנתיים. העונש המופיע בחוק הוא: "גזלת חרותו" - אך אין בחוק ייסוס לעונש זה. על החניכים לקבוע מה יהיה העונש בפועל. המדריך יניח בקצוות החדר 3 כרטיסיות (יש להכין מראש), שעליהם יהיו רשומים אפשרויות שונות לייסוס החוק:
 - (1) בית כלא.
 - (2) מוות.
 - (3) משמרת בחשבות - מעקב צמוד אחרי האיש לכל מקום, ומעקב צמוד אחרי הדעות שהוא משמיע בפומבי.
 כל חניך יעמוד ליד הכרטיס שעונה לדעתו על השאלה - "מהי גזירת חירותו של האדם?".
2. המדריך ישאל את החניכים - ע"פ מה הם החליטו מהי גזלת חרותו של אדם? האם אפשר לגזור את חרותו של אדם בדרך כלשהי?
3. המדריך יספר לחניכים את הסיפור הבא:

שיא לז - הסיפור ארוך, ולכן כדאי ורצוי לספר את הסיפור בדרך אטרקטיבית, למשל:

- א. המדריך יספר את הסיפור, וכל דמות תוצג ע"י כובע אחר, ותוך כדי הסיפור המדריך יחליף כובעים.
- ב. המדריך יחלק לכל חניך את הסיפור (מצולס...), כך שכל חניך יקריא שורה/פסקה אחרת מהסיפור (אפשר גם להדגיש קטע שונה בכל אחד מצותקי הסיפור, וכל חניך יקריא את הקטע שצווגש בדפים שלו).
- ג. אם יש יותר ממדריך אחד - אפשר שהמדריכים יציגו במש את הסיפור.

● למחשבה...

מהו משתנה?!

בתפוצות אירופה נהגו לעשות נרות גדולים ופנים במיוחד לכליל הסדר, והיו נקרים: "נרות מהו משתנה". בטעמו של המנהל על פי דברי המנהל כי ליל יציאת מלרים הוא בבחינת "כלילה כיום יאיר" שהאיר להם כנראה היום ולזכר גם זה נתקן לעשות לו רמז כליליך בנרות גדולים במיוחדים במילם לכליל זה. וטעם נוסף שזהו עוד שילוי נוסף על יתר השינויים שעושים בכליל זה כדי שיראו התלונקות ויתעוררו לשאול "מהו משתנה הכלילה הזה מכל הכלילות?"

ההתערבות/ אנטון צ'כוב

"15? מסכים אני!" קרא הבנקאי, "רבותי, מתערב

אני על שני מיליונים!"

"מסכים! הנך מתערב על שני מיליונים, ואני - על

חירותי!" אמר המשפטן.

וכך נערכה ההתערבות, התערבות פראית וחסרת טעם! הבנקאי, שלא ידע אותה שעה מה מספר המיליונים שבאמתחתו, מפונק וקל-דעת, התלהב מההתערבות. בשעת סעודת-הערב התבדח עם המשפטן וטען כנגדו:

"חזור בך, איש צעיר! עדיין אין זה מאוחר. הרי כי-כן שני מיליונים הנם בשבילי דבר של מה-בכך - ואילו אתה עלול להפסיד שלוש-ארבע משנות חיך הטובות ביותר. אומר אני: שלוש-ארבע, באשר לא תוכל להחזיק מעמד תקופה ארוכה מזו. ואל תשכח, מסכן שכמותך, כי לא הרי מאסר מרצון כהרי מאסר כפוי. עצם המחשבה, שזכאי אתה בכל רגע לצאת לחופשי, יש בו כדי להרעיל כל רגע מימי שבתך בכלא. צר לי עליך."

וכעת מתהלך הבנקאי אנה ואנה, כשהוא נזכר בכל הדברים הללו, והוא שואל את עצמו:

"כלום היה צורך בהתערבות זו? מהי התועלת בכך, שהמשפטן הפסיד 15 שנות חיים, ואילו אני אשליך שני מיליונים? כלום עשוי הדבר להוכיח, שעונש-המוות טוב ממאסר-עולם - או את היפוכו של הדבר? לא ולא. הכול הבל ורעות-רוח. אשר לי - היתה זאת קפריזה של איש שבע, ואילו את המשפטן הניעה רדיפת הבצע, היא ותו לא..."

כמדין נזכר הוא בהתרחשויות שלאחר הנשף המתואר: הוחלט שהמשפטן ישהה במאסרו תחת משמר חמור באחד מאגפי הבניין, שהוקמו בגנו של הבנקאי. הותנה והוסכם, שבמשך 15 שנה אסור יהיה עליו, על המשפטן, לדרוך על סף הבניין, לראות בני-אדם, לשמוע את קולותיהם ולקבל מכתבים ועיתונים. לעומת זאת רשאי יהיה להחזיק בכלי-נגינה, לקרוא ספרים, לכתוב מכתבים, לשנות יין ולעשן. אשר לקשריו עם העולם שבחוץ, הותנה שאסור יהיה עליו לקיימם אלא בעד האשנב שהותקן במיוחד למטרה זו, וגם

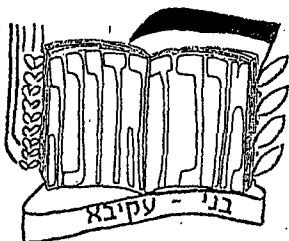
הדבר אירע בליל סתיו חשוך. הבנקאי הזקן מתהלך היה בחדר-עבודתו אנה ואנה, כשהוא מעלה בזכרונו את הנשף, שערך בסתיו לפני 15 שנה. בנשף ההוא נכחו אנשים חכמים רבים, והתנהלו שיחות מעניינות. כדרך-אגב הועלתה בעיית עונש-המוות. רוב האורחים התייחסו בשלילה אל עונש-המוות: אין בו מן המועיל, ואף אין הוא מוסרי כלל וכלל. היו ביניהם שסברו, שאת עונש-המוות יש לבטל בכל אתר ואתר ולהחליפו במאסר-עולם.

"אין דעתי כדעתכם", אמר בעל הבית, הבנקאי, "לא נתנסיתי אומנם לא בעונש-המוות ולא במאסר-עולם, ברם אם מותר לדון עליהם, דעתי היא שעונש-המוות עולה במוסריותו ובאנושיותו על המאסר. על-ידי הוצאה להורג ממית אתה בבת-אחת - ואילו במאסר-עולם עושה אתה זאת באטיות. איזה תליין אנושי יותר? זה הממית אותך תוך דקות מקפר - או זה המוציא את נשמתך במשך שנים רבות?"

"שניהם בלתי-מוסריים במידה שווה", העיר אחד האורחים, "כיוון שמטרה אחת לשניהם, והיא: ליטול את חיי הזולת. המדינה אינה אלוהים. היא אינה זכאית ליטול מה שאין בכוחה להשיב, אף אם תרצה בכך."

נמצא באותו מעמד בין האורחים משפטן, איש צעיר לימים, כבן 25. כשנשאל לדעתו, השיב: "הן עונש-המוות והן מאסר-עולם בלתי-מוסריים הם במידה שווה; ברם, לו היה עלי לבחור בין השניים, הרי בוחר הייתי ללא ספק במאסר-עולם: מוטב לחיות חיים כלשהם מאשר לא לחיות בכלל."

התפתח ויכוח ער. הבנקאי, שהיה אז צעיר יותר ועצבני יותר, יצא מכליו, הכה באגרופו על השולחן וקרא לעבר המשפטן הצעיר: "לא נכון! מוכן ומזומן אני להתערב על שני מיליונים, שלא תחזיק מעמד של ישיבה בכלא, ולו חמש שנים בלבד." "אם רציני הוא הדבר", השיב המשפטן, "אזי מתערב אני, שאחזיק מעמד לא חמש שנים, אלא אף 15."

ההתעבות

שהבנקאי הספיק אך בקושי להזמין בשבילו את הספרים. במשך ארבע שנים הוזמנו לפי דרישתו כ-600 כרכים. בתקופת להיטותו זו קיבל הבנקאי, בין היתר, מאסירו מכתב בזו הלשון:

"סוהרי היקר! את מכתבי זה אליך כותב אני בשש שפות. אנא, הראה אותו ליודעי דבר למען יקראוהו. אם לא ימצאו בו ולו שגיאה אחת, מתחנן אני לפניך: הורה לירות בגן מרובה. הירייה הזאת תוכיח לי, שמאמציי לא היו לשווא. גאוני כל הדורות וכל הארצות מדברים בלשונות שונות, אולם את כולם אוכלת אותה אש. הו, לו ידעת איזו שמחה עילאית ממלאת את נפשי בהיותי מסוגל להבינם!"

האסיר בא על מבוקשו: הבנקאי ציווה לירות פעמיים בגן.

לאחר השנה העשירית ישב המשפטן ללא נוע ליד השולחן וקרא אך ורק בברית החדשה. והיה הדבר תמוה בעיני הבנקאי שהאיש, אשר בארבע שנים התגבר על 600 כרכים מלאי חוכמה, בזבז כשנה על קריאה בספר אחד, מובן לכול וקטן למדי. את הברית החדשה החליפו תולדות הדת ותיאולוגיה. בשנתיים האחרונות לכליאתו נהג האסיר לקרוא הרבה, אולם מכל הבא ליד. פעם עסק בלימוד מדעי הטבע, ופעם דרש את ספרי ביירון או שקספיר. אירע והיה משגר פתקים, בהם ביקש לספק לו בעת ובעונה אחת ספרים על כימיה, ספר לימוד על רפואה, רומן כלשהו, חיבור פילוסופי או תיאולוגי מסוים. קריאתו דומה היתה למי ששחה בים בין שברי אונייה, מבקש להציל את חייו ונאחז בשבר זה או אחר!

הבנקאי הזקן העלה כל זאת בזכרונו כשהוא מהרהר:

"מחר בשעה 12:00 ייצא הוא לחופשי. לפי המוסכם יהיה עלי לשלם לו שני מיליונים. אם אשלם, אזי אבוד אני לחלוטין, כי אתרושש כליל..."

זאת תוך דומייה מוחלטת. רשאי היה לקבל כל מה שצריך, כגון ספרים, תווים, יין וכדומה ללא הגבלה, אולם כל זאת לפי הוראה בכתב ודרך האשנב בלבד. החוזה כלל פרטים ופרטי-פרטים, אשר היה בהם כדי לעשות את כליאתו של המשפטן מבודדת ככל האפשר. הוא חייב את המשפטן לשבת במאסרו זה 15 שנים תמימות: החל בשעה 12:00 של יום ה-14 בנובמבר 1870 וכלה בשעה 12:00 של יום ה-14 בנובמבר 1885. נסיונו הקל ביותר של המשפטן להפר את תנאיו, ולו בשתי דקות לפני המועד המוסכם, היה בו כדי לפטור את הבנקאי מהחובה לשלם לו את שני המיליונים.

כפי שניתן היה ללמוד מפתקיו הקצרים, סבל המשפטן מאוד בשנה הראשונה מהבדידות ומהשיעמום. מאגף בניינו נשמעו תמיד, יומם ולילה, צליל הפסנתר! הוא ויתר על היין ועל הטבק. היין מעורר באדם, כך כתב, תשוקות, שהן אויבו הראשון במעלה של האסיר; מה גם שאין לך דבר משעמם יותר מלשתות יין, כשאין אתה רואה איש. ואשר לטבק, הרי מעכיר הוא את האוויר בחדרו. בשנה הראשונה נשלחו למשפטן ספרים, לרוב קלים בתוכנם, כגון רומנים, בהם תוארה עלילת אהבה מסובכת, סיפורים קרימינליים ודמיוניים, קומדיות וכדומה.

בשנה השנייה נדמו קולות המוסיקה באגף, ובפתקיו דרש המשפטן קלסיקאים בלבד. בשנה החמישית שוב נשמעה המוסיקה, והאסיר ביקש יין. אלה מן האנשים, שעקבו בעד האשנב אחר תנועותיו, סיפרו שכל אותה שנה אכל, שתה ושכב על מיטתו, כשהוא מפהק תדירות ומשוחח עם עצמו ברוגזה. הוא לא קרא בספרים. לפעמים היה יושב בלילות לכתוב. כתב ארוכות, ולפנות בוקר קרע את הכתוב לגזרים קטנים. לא אחת שמעו אותו בוכה.

במחצית השנייה של השנה השישית התחיל האסיר ללמוד בחריצות שפות, פילוסופיה והיסטוריה. תאוותו למדעים אלה היתה כה גדולה,

ההתערבות

עברו חמש דקות. האסיר לא נע ולא זע. הכליאה בת 15 השנים לימדתו לשבת ללא נוע. הבנקאי נקש באצבעו על החלון, אולם האסיר לא הגיב על הצליל ולו בתנועה כלשהי. אריאז הסיר הבנקאי בזהירות את החותמות מעל הדלת, ושם את המפתח לתוך חור המנעול. המנעול החלוד השמיע צליל צרוד, והדלת חרקה. הבנקאי ציפה לכך, שמיד יישמעו קריאת פליאה וצעדים - אולם עברו כשלוש דקות, ומאחורי הדלת שררה הדומייה הקודמת. הוא החליט אפוא להיכנס לחדר.

ליד השולחן ישב ללא נוע אדם, שלא דמה כלל לבני-אדם אחרים. היה זה בעצם שלד, שעליו נמתח עור, בעל שערות נשיות מתולתלות וזקן פרוע. צבע פניו צהוב היה בגוון אפרורי, לחייו היו נפולות, וגבו ארוך וצר; ואילו היד, עליה השעין את ראשו השעיר, היתה צרה ורזה עד כדי כך, שמחריד היה להביט עליה. שיבה זרקה בשערותיו; וכל מי שרואה היה את פניו הסחוטות והזקנות, לא היה מאמין שהאיש הוא בן 40 בלבד. הוא ישן...

גליון נייר היה מונח על השולחן לפני ראשו הרכון, ועליו כתוב היה משהו בכתב-יד זעיר.

"אדם מסכן", הרהר הבנקאי, "ישן, ובוודאי רואה הוא בחלומו מיליונים! אולם די אם אקח את המת למחצה, אשליך אותו על המיטה, אחנוק אותו קמעה בכך - והחקירה היסודית ביותר לא תגלה סימני אלימות. ברם, תחילה נקרא מה הוא כתב..."

הבנקאי נטל מהשולחן את הגליון וקרא בו את הדברים הבאים:

לפני 15 שנה לא ידע למנות את המיליונים שבאמתחתו, ואילו כעת חושש הוא לשאול את עצמו: מה בידו יותר: כסף או חובות? המשחק בבורסה ולהטו, שלא השכיל להיגמל ממנו אף בימי זקנתו, הם שהביאו את עסקיו צעד אחר צעד לשפל המדרגה.

"ההתערבות האדורה!" מלמל הזקן, כשהוא תופס את ראשו מתוך ייאוש.

"מדוע לא נפטר האיש? היום הנו בן 41 שנה בלבד. הוא ייטול ממני את הנותר לי, יישא לו אשה, יינה מהחיים, ישחק בבורסה - ואילו אני, עני ואביון, אביט בו בקנאה ואשמע יום-יום מפיו את הפסוק: 'מכיר אני לך תודה על חיי. האושר, הרשה נא לי לבוא לעזרתך!' לא, זה יותר מדי! המוצא היחיד מפשיטת רגל ומחרפה הוא מותו של האיש!"

צלצלה השעה שלוש. הבנקאי הטה את אוזנו: בבית ישנו כולם, ורק בחוץ נשמעה המיית העצים הקפואים. כשהוא מנסה לא להשמיע הגה, הוציא מהכספת את המפתח לדלת, שלא נפתחה זה 15 שנים, לבש את מעילו ויצא את הבית.

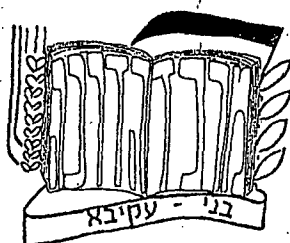
בגן שררו חושך וקור. ירד גשם. משהגיע למקום, שם עמד האגף, קרא פעמיים לעבר השומר, אולם לקריאתו לא באה כל תשובה. נראה שהשומר ביקש מחסה מפני המזג הסגרירי, וכעת ישן הוא אי-שם בחממה או במטבח.

"אם ארהיב עוז להוציא לפועל את מזימתי", הרהר הזקן, "אזי ייפול החשד קודם כול על השומר".

באפילה מישש את המדרגות ואת הדלת ונכנס לחדר-הכניסה של האגף. החותמות, שהושמו על הדלת לתא האסיר, היו שלמות.

הזקן הציץ לתוך האשנב, כשהוא רועד מהתרגשות.

בתא האסיר דלק נר באור עמום. האסיר עצמו ישב ליד השולחן. נראים היו רק גבו, שערות ראשו וידי. על השולחן, על שתי הכורסאות ועל המרבד שליד השולחן, מונחים היו ספרים פתוחים.

הבהתערבות

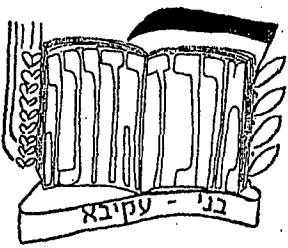
3"02

"אחר בעה שתי- ערה בזהרים מקבל אני את החופש ואת הרשות לבוא ב' בריות. אבל קודם שאלא מן התדר הזה, ואראה את אור השמש, מוצא אני לנחוך להגיד לכם מילים אחדות. בלש שלם אני מודיע אתכם לפני האזנים, הרואה לל' lee שאלא אני את החופש, את החיים, את הגריות ואת כל הדברים, המכונים בשם תאודות- העולם.

חמש עשרה שנה למדתי בעיון את ח"י העולם הזה. אמנם לא ראיתי את הארץ ואת ה'עלמים' זה, אבל בספריכם שתי' יין- מעדנים, שרתי שירים, רדפתי ביערים אחרי צמאים וחזירי- זה, אהבתי נשים יפיות, קלות כעז, שנוצרו בקסם מאורכים הגאונים, ביקרתי בליאות ולחשו לי אגדות- פלאים, ששמעין שנו והלך רוחי. בספרים שלכם עליתי על פסגת אלברוס ומונטבאן, ומשם ראיתי את השמש זורחת עם בוקר, ומציפה בערב את הרקיע, את הים ואת פסגות ההרים נגהות- פז. משם ראיתי את הדברים המתנוצצים מעל ארסי, מפלטים את לב העננים. ראיתי יערות ירקנים, שדות, נהרות, אגמים, ערים. הקשתי למנגינת בנות האים ולמנגינת חילי הרועים. נקעתי בכנפי הרוחות היפים, שהיו באים אלי ביעף לשוחח על אזנים. בספריכם קפצתי אל תהומות אין סוף, תוללתי פלאות, רנחתי, שרפתי ערים, הטפתי לאמנונות חדשות, לכדתי ממלכות שלמות...

ספריכם נתנו לי את החכמה. כל שבמך דורות הלכה ויצרה ללא- ליאות מחשבת האדם, כבשתי ומצרת בגולגולותי. אני יודע, שתכמתי מכאובם. ואני שאלא את ספריכם. אני שאלא את כל תאודות העולם ואת החכמה. הכל עובר בטל, הכל אפס ואין, חזון תעתולים ודמיון כוזב. אמנם גאים אתם תכמים ונאים, אבל המוות יכלה אתכם מעל פני האדמה כעכברים, השורצים מתחת ארגזיכם, וצמאמיכם, גברי ימיכם, האלמוות של גאונים, קפאו או ישרפו יחד עם כדור הארץ. דעתכם נטרפה עליכם, ודרככם לא נכונה. את השקר תחשבו לאמת, ואת הכיעור יופי. הייתם עומדים ותוהים, מיץ היו התפוח ויץ הזהביות מנמיחים פתאום, מפני סיבות שונות, אטמות ופרדעים, או מיץ התא השונים להפיץ ריח של סוס מניע. כן, אני תמה עליכם, שהתאפתם את השמים בארץ. אין אני רוצה לרדת לסוף דעתכם.

כדי להוכיח לכם בעליל את שנאתי לכל אלה, עלוהם אתם חיים, אני מסתלק משני המיליונים, שפנים הרהרתי בהם כבגן- עדן, ושאותם אני שאלא כיום. כדי לגלוז מעלמי את זכותי עליהם, אלא מכאן חמש שעות לפני הזמן הקבוע וכך אפר את התנאים."

ההתערבות

בבוקר שלמחרת היום באו השומרים, מבוהלים וחוזרים, והודיעו לו שראו כיצד האיש שהתגורר באגף זחל דרך האשנב לגן, פנה אל השער ונעלם אי-שם. מניה וביה הלך הבנקאי בלוויית המשרתים אל האגף ואישר את בריחת האסיר. כדי למנוע שמועות מיותרות, נטל מעל השולחן את הגיליון שהכיל את הצהרת הוויתור, ומשחזר לחדרו, הכניסו לכספת.

לאחר שהבנקאי סיים את קריאתו, החזיר את הגיליון למקומו על השולחן, נשק לראשו של האיש המוזר, פרץ בבכי ועזב את האגף. מעולם, אף לאחר הפסדים ניכרים בבורסה, לא חש לעצמו בוז כפי שחש אותו כעת.

משחזר הביתה, השתרע על מיטתו, אולם ההתרגשות ודמעותיו מנעו ממנו זמן רב להירדם...

נקודות לחשיבה לאחר הסיפור:

- מהו הדבר הגרוע ביותר בגאסר עולם?

- האם יש בגאסר עולם יתרון על פני עונש מוות?

- האם ה'חופש' ו'חרות' יכולים לבוא לידי ביטוי גם בגאסרת גאסר עולם?

סיכום: בהג פסח אנו ציינים את החופש של ע"י היציאה מעבדות לחירות. חשוב שגדע!

בשלב הראשון של הפעולה, דאינו שאצל כל אחד הביטוי - "גזלת חרותו של האדם" בא לידי ביטוי בצורה שונה.

לעיתים אנו חושבים שאדם שנגזא בכלא, הוא אינו חופשי, אך זה אינו בהכרח נכון. נגדיר לעצמנו את המשמעות של הביטוי חופש, חרות, ע"פ הגדרת הצילון אבן שושן:

חרות, חופש:

- דדור, עצמז של אדם חופשי.

- אינו נתון בלחץ חיצוני, תנועה חופשית.

בסיפור ההתערבות, הוכיח לנו העורך דין הצעיר שלצרות שהיה 25 שנים בכלא הוא היה חופשי. לכאורה אפשר היה לחשוב שהגאסר וחופש האפשרות לנוע בחופשיות הם נטילת חירותו של האדם. אך בסיפור נוכחנו לדעת שלא!!!

העורך דין היה חופשי ברוחו ועל כן היה בעל חירות.

בכתבו של העורך דין ראינו את לגלוג כלפי עבודתם של האנשים להבלי

העולם. הוא הוכיח להם שהוא צסוגל להנות צאלו ברוחו...

אנו יכולים להיות לכאורה הכי חופשיים אבל בעצם הכי כבולים.

וזה תלוי ברוחנו.

אם דוחנו חופשית, אז חיינו צתידיים להיות טובים יותר.

הרי לפניכם, קטע (מוכר...), דו שיח בין אנטולי שרגסקי לשופט, שצסכם את פעולה בצורה צצוינת, אפשר וכדאי לצלס לחניכים ולחלק בתור צ'ופר.

לאחר שפסח צינו ס שרגסקי להיפלט אסי'ר צם ואמר:

"אתה השפט חוש שהנך חופשי! אתה חוש כך, כיוון שאחר שיאמר המשפט תלך

לציתך ואלא אני יהיה המשפט, כיוון שאף אכלא צלאן רצ.

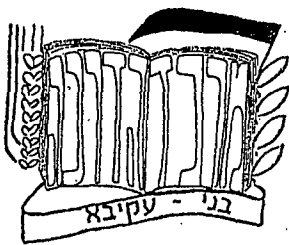
אך צע אף שצין שנינו, אני הוא בן החורין האמיתי!

אמנם קצף יהיה משפט, אבל דחף, היא תשאר חופשית, כיון שארג'ס שלא נכנעת!

לגלות'כם ונשארתי נאמן לאמנתי.

אך אף השפט, צצצ מראש מה אומר! קאפך אמנם משחרר, אבל אינך חופשי להכריע

לפי אמנתך. דחק משפט צזה תאמר פי כמה!"

ערב פסח

1. **פח- טח-** העדריך יערוך תחרות בין 2 חניכים- כי צסוגל לדבר הכי הרבה זמן על נושא כלשהו (לדוגמא- הגדה של פסח).
2. **מה נשתנה?** העדריך יחלק את השבט ל- 2 קבוצות. כל קבוצה תצטרך לחבר צה נשתנה בסניף שלכם לעוצת סניפים אחרים.
3. **מירור-** העדריך יערוך סבב בין החניכים וכל אחד יספר על דבר צר שקרה לו או על דבר צר מאוד שפעס.
4. **דצ"ן עד"ש באח"ב-** רשימת ראשי תיבות. החניכים יתחלקו לסתי קבוצות ויתחרו ביניהן בזיהוי כצה שיותר ראשי תיבות (אפשר גם בלי להתחלק לקבוצות).

ראשי התיבות:

- בס"ד (בסיעתא דשמיא).
- צג"ד (צפקד גדוד).
- ד"א (דוך אגב).
- יקנה"ז (יין, קידוש, נר הבדלה, זבח).
- בנ"ד (בורא נפשות רבות).
- צ"ג (צל גבי).
- ח"ח (חידוק חיובי).
- חב"ד (חכמה, בינה, דעת).
- לה"ו (לה' הארץ וצלואה).
- פנצ"צ (פניציה צבאית).
- יו"ט (יום טוב).
- יו"ש (יין שכו).
- קל"ב (קרוב לבית).

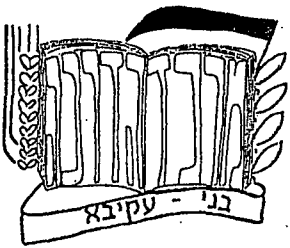
5. **אפיקומן-** העדריך יחביא בחדר איזשהו חפץ והחניכים יצטרכו לצוצאו.
6. **סימני הסדר-** סתי חניכים יתחרו ביניהם כי אוצר הכי צהר את סימני הסדר (קדש, ורחץ...).
7. **פסח בתנ"ך-** העדריך יחלק לכל חניך פתק ובו כתוב ביסוי הקשור לפסח. החניך יציג בפנסומימה את הביסוי שקיבל, כששאר החניכים יצטרכו לזהות אותו. רעיונות לביסויים: חכם, והוצאתי, רשץ, תס, שאינו יודע לשאול, אליהו הנביא, גאולה זכו'...
8. **די"נ-** העדריך יתן לכל חניך בלוק והחניך יצטרך לכתוב עליו בעץ כצה שיותר פעמים את הצילה 'דיינו' בלי שיתפוצץ.
9. **תחרות שירי פסח-** בין סתי קבוצות. כל קבוצה בתורה תצטרך לשיר שיר פסח. הקבוצה הראשונה שנגמרים לה השירים צפסידה, והקבוצה השניה צנצחת.

● **למחשה...**

"ברוך אתה ה'... על כל אכילת מצה", באכילת מצה נאמר: "בערב תאכלו מצות", פירשה

הוצסידות:

"בערב" מלשון עריבות ונעימות, כלשון התפילה: "והערב נא ה' לאלוקינו" היות ואכילת מצה היא מצוה שזמנה רק פעם השנה, יש לאכלה בעריבות ונעימות, וחסידים ואנשי מעשה מושקין את המצה לפני אכילתה"

ערב ליל הסדר!

מהלך הפעולה: הצדיק יתלה על קיר בחדר בו נערכת הפעילות, 14 בלונים כך שבכל בלון יש פתק ובו כתוב אחד מסימני הסדר (קדש, ורחץ וכו'...) אחד החניכים יפוצץ בלון, ועל החניכים לבצע את המשימה. וכך הלאה... בסוף הפעולה על החניכים לסדר את כל הפתקים של סימני הסדר, לפי הסדר.

קדש - ציוץ שליחים עם כוסות מים.

ורחץ - ים יבשה.

כרפס - הצדיק יערוך בין 2-3 חניכים תחרות - מי שותה הכי מהר כוס מי מלח.

יחץ - הרכבת פאזל (יש להביא מהבית או להכין).

מגיד - הצדיק יערוך תחרות בין 2-3 מי גואס הכי יפה במשך דקה על מלפפון חמיון.

רחצה - מחלקים כלים (סירים של פחנות) ל-2 קבוצות ורואים מי שוטף הכי מהר.

מוציא מצה - החניכים יצטרכו למצוא כמה שיותר מילים בתוך המילים: "מוציא מצה".

מדין - לחש פאזלים (מגפילים) בעציפת עיניים (לימון, בצל, מלח...).

כורך - מי שוטף משהו 5 פעמים הכי מהר ואח"כ פותח הכי מהר.

שולחן ערוך - החניכים יתחרו ביניהם מי אוזר בתבונה לפיצה בצורה הכי מדויקת.

צפון - הצדיק יחביא פתק וישחק עם החניכים חס-קר.

ברך - לבוך על הכנתך.

הלל - החניכים יחברו שיר על השבט.

נרצה - הצדיק יזמזם או יבקש מאחד החניכים לזמזם את השירים הבאים,

כששאר החניכים יצטרכו לזהות מהו השיר: מה נשתנה, שמחה רבה, אחד מי יודע, חד גדיא, לשנה הבאה בירושלים, דיינו.

ערב עקדת בית

1. ביטול ספגטי או כל דבר אחר.

2. תחרות בקילוף גזר.

3. החניכים יערכו רשימה של מוצרי נקיון ותפקידיהם.

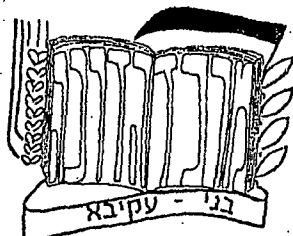
4. תפוזות כלי מטבח.

5. תחרות תפירת כפתור.

6. לסיום - לשתף את הסניף.

והמסר - לעזור לאמא...

3"02

ערב סו המכות!

מומלץ למוצ"ש לחבר"א ב'.

תולים על הקיר 10 כרטיסים ועליהם מספרים בצורת פירמידה וכל מספר ישנה משיכה. על החניכים לזהות מה שם הערב ע"פ המשיכות.

אני לא
במסוק! אני
קפצתי!

צפרדע

דס- החניכים יעבירו קסופ מצלחת לצלחת בעזרת קס.

צפרדע- מרוץ שליחים בקפיצות צפרדע.

כינים- המדריך יצייר כינים מבריססול ויחביא בתוך צלחת קמח. על החניכים לנשוף בקמח ולמצוא את הכינים.

קרוב- החניכים יצרו חיות מקוריות מפלסטיק.

דבר- לדבר- המדריך יעמיד 2 חניכים והם יצטרכו לדבר במשך דקה על:

1. מדוע חשוב לדבר ולספור על 10 המכות.

2. מדוע לא חשוב לדבר ולספור על 10 המכות.

מי שיצליח לשכנע ינצח.

תפסתי
ראש-טוב

כינים

שחין- תפוזות מחלות ומסגים הקסורים למחלות.

ארבה- הרבה- המדריך ישים בתוך קופסת זכוכית מספר גרגירי תירס. כל חניך יצטרך לנחש כמה גרגירים בקופסה. מי שיהיה הכי קרוב ינצח.

ברד- החניכים ילבישו בגדי חורף על ילד אחד. מי שיהיו עליו הכי הרבה בגדי חורף- ינצח.

חושך- המדריך יכסה ל- 2 חניכים את העיניים וידליק מולס נרות. החניכים יצטרכו לכתוב את הנרות בעזרת "פז".

אני שואל נשאל
את המורה אפילו תחתול
לא יודעים אתני.

דבר

בכורות- תחרות הבכור האידאלי-

1. הבכור שפן הנסיונות- מי אוכל גזר הכי מהר.

2. הבכור שחוזר בבית- מי מצא את הכי מהר.

3. הבכור שסופר על אחיו הקטנים- מי מהבכורים מציע את המסחך הכי טוב לשחק עם הקטנים.

אני שקט.
נחמתי שתי דקות
אחרי!

בכורות

ברד

ערוב

חשבת שאריתם
פצצת פלומות כבר
פצצת 5 שנים

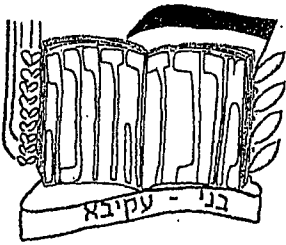

שחין

לא חשבה בכמות
אחריה אף מאט. העיקר
האכילות!

ארבה

חופשי זה לגארי...

פעולה לחבריה ב

מטרת הפעולה:

1. החניך יבין כי לא תמיד זה שנוח לנו ונעים לנו הוא באמת זה ששוב לנו.
2. החניך יבין כי השוב האמיתי שלנו ובשבילנו הם התורה והמצוות שהם רצוננו הטבעי והפנימי ועל כן עשיתם הם החרות האמיתי - לעשות זה שבטבענו!

מהלך הפעולה:

1. נזמין 2 חניכים וניתן לכל אחד מהם פתק.

חופשי

בעל חירות

אף אחד לא יודע זה כתוב להם והם לא יודעים זה כתוב אחד לשני.
על כל אחד מהם להציג את הכתוב לו בפנסומיזה.
על שאר החניכים לזהות מהו המוצג.

2. נפתח דיון לאחר הזיהוי בעקבות משמעותם של מושגים אלו.
מהו ההבדל בין חופש לחירות?

מהו באמת אדם חופשי?

האם לעשות זה שבא לי הוא החופש? מדוע???

שהכל פתוח ואין גבולות...

האם חוקים והגבלות הם מניעת חירות של אדם?

האם לעשות כל זה שאני רוצה הוא הדבר האמיתי הנכון והשוב בעבורי?

3. נבין מספר דמויות

נבחר מספר חניכים וניתן לכל אחד מהם דמויות נבחר אף יועץ/ת.

בכל דמות - מסופר על בעיה כלשהי הדמות תתייחס עם היועץ/ת.

(א עכסה - בת 16:

למעשה אני בכלל לא הייתי מעוניינת לבוא, פשוט אמא שלי לחצה עלי.

למעשה הבעיה שלדעתי היא לא בעיה כלל - היא העצבים שלי, אני מתעצבנת

וכוונת על כל דבר קטן. דברים רבים מעלים לי את הדם לראש, אז כדי לפרוק את

זעמי מתעצבנת, זועמת ורועת.

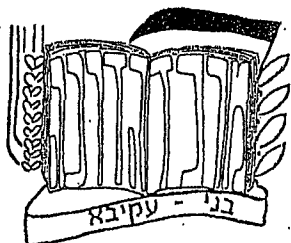
אינני רואה בזה כל בעיה, הכעס שלי משחררת אותי, וגורם לי הקלה רבה ואני

חשה טוב עם עצמי.

(ב גל - בן 25

החלטתי שכל החיים שלי אני רוצה לשבת בחוף הים ולהסתלבט, אני מרגיש

שהחייבון האמיתי שלי היא על החוף עם השמש והגלים הרי טוב לי.

(ג) פגוע - בן 16

ויש לי חברה כבר שנה, אנחנו לא שומרים נגיעה, להרבה אנשים יש הערות על הקטע הזה, אבל אנחנו לא מבינים למה, זה לא פוגע בקשר שלנו להפך זה רק מסיב איתנו ונחזק את זה החיבור הטוב בנינו.

(ד) לנדי - בן 17

לא בקטעים שלי ללמוד - פשוט לא! ההורים והמורים משגעים אותי אבל אני פשוט לא מתחבר לזה, לא מרגיש צורך בזה טוב לי יותר להנות ולעשות חיים סיולים וכיזמים כאשר ללמוד.

(ה) חיים - בן 18 שמיניס

כבר בפסח שנה אני מעטן סיגוריות, לכל אחד יש הערות על הקטע הזה, אבל לי לא ממש משנה, זה עושה לי טוב אני נהנה מזה, הסיגוריה מרגיעה אותי גם כל הבעיות הבריאותיות לא מציאות לי, גם שוקולד מדיק לבריאות, אז מה? מפסיקים לאכול?

4. נאמר: ראינו כאן דמויות עם כל מיני רצונות והוויות הסועגות שכעס, נגיעות, סיגוריות, סתלבס ועוד... הם הדבר הטוב בעבורם, זוהי נקודת החיבור שלהם - נשאל: האומנם???

5. נסכם חלקית:

עלינו להבין כי לא כל מה שמעלים ונוח לנו היא באמת הדבר הטוב בעבורנו, עלינו לשים לב להבדל בין טוב לי לבין נעים לי! - כולנו מכירים בחיים את הרגעים הללו "שבא לנו" משהו - בא לי סיגוריה, בא לי לישון ולהסתלבס כל היום אבל האם זה באמת טוב לנו? האם הדבר הזה יקדם אותנו בחיים? יבנה אותנו? מסתבר שלא.

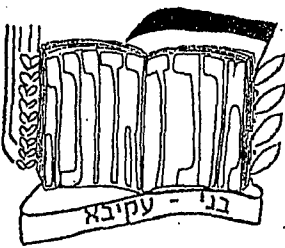
לשבת כל היום זה אולי נחמד אך לא בשביל זה באנו לעולם, התחושות הללו "שעושות לנו טוב", כאשר אני עושים דברים שונים הם לא דווקא האמת הפנימית שלנו אלא היצרים והתאוות שלנו, ועולם ואיתם אני צריכים להתמודד ולא להיכנע, כניעה לסיגוריה, למצא או לכל דבר אחר מביא אותנו להיות עבדים, כפופים ונכנעים לאותם תאוות רגשיות, אנו צריכים לחפש חיבור לדבר שבאמת איתי וטוב עבורנו - ולא עבדים לחולשותינו.

6. נשאל: אבל כיצד נדע מתי "התחושות הטובות" שלנו הם כניעה לחולשותינו ומתי הם באמת הדבר האמיתי שטוב עבורנו? כיצד נדע להבחין בין "הבא לי" לבין "הטוב לי"??

7. המדריך יקריא לחניכים את הקטע - "סמים" (יהיה מצוין לצלם לחניכים את הקטע) (נספח 4)
לאחר הקריאה נחזור לשאלה (במספר 6)

נסכם חלקית:

ראינו בקטע של הבחור המסומם שבהתחלה הוא הרגיש הכי טוב שבכולם, אולם אח"כ הוא חש את הבעיות, הוא לא היה מסוגל לזוז, תחושה של מוות, הרגשת שהלב מפסיק לפעול ואני מת אוספד איבד שליטה על חייו משהו אחר שלט בו, בכדי לדעת מה טוב באמת עבורנו אני צריכים לשים לב למספר נקודות, בנות אפיתית עם עצמי, ישירות.

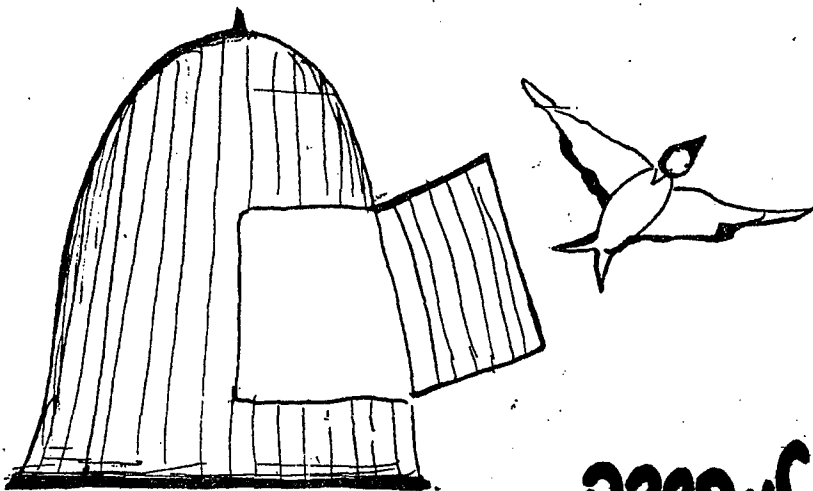

ציתי באמת הדבר בא צתוך צחשבה לצוקק ואמת שזהו הדבר הטוב וציתי זאת
חולשה שלי, לבדוק צאיזה צקום זה בא - יצרים או חשיבה!
- צבתוך התוצאה! לראות לצווח ארך. האם התוצאות הם הרסניות עבורי אם לא.
(סיגוריות, סצים, סתלבס וכד'...)

8. נשאל: אם כך - יש דברים שרק כאשר אתה צנסה אותם וחי אותם בצווח ארוך -
אתה יכול לדעת אם הדבר הטוב לך באמת או לא, נכון?
נעלה את השאלה לחניכים.

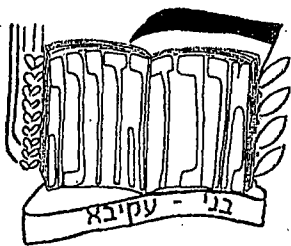
9. נסכם: אלו הם בדיוק דבריו של ריה"ל -
עבדי הצפן עבדי עבדים הם עבד ה' הוא לבדו חופשי
אכן, יש בעיה, לא תציד נוכל אנחנו בכוחותינו כבני אדם לגלות צהו הטוב
האמיתי בשבילנו - כיצד באמת אנו צריכים להתנהג? אנו יכולים פעמים רבות
לחוש אותו - אך לא תציד, ועל כן ניתנה לנו תורה וצצוות,
הקב"ה שהוא בוראנו ויצרנו יודע בדיוק צה טוב לנשצתנו ולסבענו - התורה
והצצוות הם האמת עבדנו, החירות והחופש האמיתיים הם כל צצב הצתאפסר
לאדם - להגשים בחייו את יצודו ותכליתו, והתורה והצצוות תפקידם להיות
זהירים שלא להיות עבדים לתאוותינו, אלא להתחבר לסבענו וזאת ע"י קיום תורה
וצצוות שזאת החירות האמיתית.

שנצבה...

למתנה... ●

"כילד וצוקקה" תמוה, וכי צצטרך הבורא לחוץק יד כדי להוציא את ישראל מצרים?
אלא משום שישאל לא היו ראויים לצאולה, שהיו שקועים במ"ט שיערי טומאה, ולפי שכלא
היו ישראל שבאותו הדור ראויים לצסים ואף על פי כן, עשה הקב"ה עמהם צסים ולויים
לפיכך צקרא זה יד וצוקקה"
ומכאן שגם הבטחה לצאולה בעתיד שבכל מצב רוחצי שנהיה מובטחות לנו הצאולה בעצ"ה
בקרב אמן!

סתמים = חופש?!

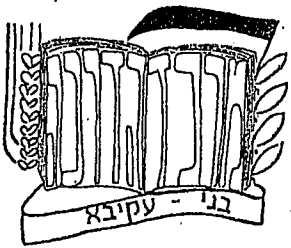
"זה היה מדהים, הכי טוב שיש. אין הנאה יותר גדולה מאשר להיות על מקסטוי. אתה מאושר, נפתח, מרזר, שאני מוסיקה. באופן אחר. אתה לא רח שאני, המוסיקה עוגרת אך בכל הגוף. אתה מרגיש אותה, מריח אותה, רואה אותה, אפילו נאנץ בה. אפשר לראות אנשים רוקדים ומוסיטים יר"ם כדי לגעת בנצילים". "מין אור בלתי אפשרי כמעט. אפילו שילוצר זי הילר הראשון שלי אני בטוח שזה לא יגיע לזרבת אור כזו. אין הנאה גדולה מזה..."

"ישתי בדירה של חברי על הספה מול הטלוויזיה והרגשתי שהלכתי מפסיק לפעול ואני מת. הגוף שלי היה קר. וכשנגעתי בעור שלי לא הרגשתי כלום. נגעתי באוויר. ואז התחילו בעיות עם הלב. הלב התחיל לרפוף כאילו הוא יונא מהחנה. בורת. והרפיקות נכנסו לי לראש ורפפו עם כשעממתי היו לי סחרחורות וככה הגעתי לבית חולים... 22 גזקות בבית חולים התברר שהלב בסדר. אבל היה ברור לי שאני הולך לאות. הרגשתי באופן המוחשי ביותר, שהנשמה יוצאת לי מהגוף, הכאבים בעורף פשוט גמרו אותי. הרגשתי שאישה יושבת לי בעורף ומגרדת לי עם סכינים בפנים, לא היתה לי תחושה ביר"ם. לא שלטתי בהן והגוף כאילו נטחן מבפנים, נקרע. ואתה שוכב ולא יכול לעשות שום דבר. בלילות הייתי מתעורר בצעקה חזרה שנה האלוות בא. הייתי צובט את עצמי ולא מרגיש כלום. נאנץ בעצרות ולא מרגיש כלום. נאנץ בעצרות ולא מרגיש אותן, הייתי מבקש מהחברה שלי שתכניס לי משהו בעורף כדי להרגיש את הכאב המחריד". (פורסם במעריב).

● אמתשה...

זמן חלוצות

רבים טוענים לחישוב כי חלוצות הליכה היא השערה 12 וטענות גדולה בידים. לעולם אין חלוצות הליכה בזמן מסוים קבוע. אלא מושגים את זמן חלוצות כך: מושגים כמה שעות יש בין זמן צאת הכוכבים עד זמן עלות השחר, ומוחלצות מאותו זמן היא זקודת חלוצות. על כן צריך לברר ולדעת מתי היא זקודת חלוצות, ולהקדים לזמור אכילת האפיקומן כלפני זמן זה. בישאל בד"כ כליל פסח זמן חלוצות הוא בסביבות השעה אחד עשרה וחצי".

על יציאת מצרים. השרים והתחבירויות... פעולה לחגיא ב.

לפני הפעולה: חשבנו חשבנו וחשבנו וראינו כי פסח מלא ברעיונות מיוחדים, ותהינו מדוע שלא נכניס אחד כזה לחוברת...? באמת למה לא? אנחנו מחזיקים מכם חברה רציניים עם ראש על הכתפים ... אז יאללה לא להבהל (מהסיכום בסוף)... ואם לך מכין/ה הפעולה קצת קשה אפשר בשמחה להתקשר אלינו ו...נשב על זה ביחד: - 02 - 5693128 ב"הצלחה!

מטרת הפעולה:

1. החניך יבין את משמעותו של ליל הסדר וחובת סיפור יציאת מצרים, ומתוך כך בירור השאלה מדוע יציאת מצרים חוזרת פעמים רבות בהווי היהודי של עם ישראל.
2. החניך יבין מדוע יש לקיים את מצוות התורה, למרות שלעיתים אין חיבור פנימי וכמיהה לעשותם.

מהלך הפעולה:

1. המדריך יניח מפני החניכים או יעביר בניהם קטעים שונים בהם מוזכרת יציאת מצרים.

(נספח 1)

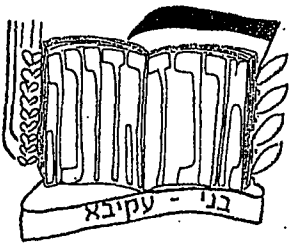
המדריך יפנה את הבעיה לחניכים:

יציאת מצרים מוזכרת על כל צעד ושעל בחייו של העם היהודי, וכן נוכל לדאות שסיבתן וטעמם של מצוות רבות הן זכר ליציאת מצרים, והשאלה היא מדוע? הרי היו כ"כ הרבה אירועים היסטוריים חשובים בעם ישראל (אברהם אבינו, עקידת יצחק, מתן תורה, הכניסה לארץ ישראל..) ולמה דווקא "נתפסים" לכאורה ליציאת מצרים? מה משמעותם של ההזכרות הרבות?

-נפתח את השאלה לדיון.

נשיב חלקית: נראה כי בזכירתה של יציאת מצרים טמון יסוד אמונה ושורש מהותי לכל עבודת ה' שלנו. מהו אותו יסוד? נברר בעז"ה בהמשך.

2. נציג שתי דמויות: (אפשר גם לבקש משני חבר'ה להציג את הדמויות) אמיתי: יחסי לקיום מצוות הוא עשיית מה שאני מתחבר אליו. אם אני לא מבין, לא חש צורך - לא עושה את המצווה הזאת. האמת מאוד חשובה לי. אינני מוכן לעשות דברים כאשר אני נמצא במצב של חוסר הבנת המשמעות וחוסר חיבור למצווה וכמיהה לעשותה.
- לדוגמא: כשאני חש צורך להתפלל אני מתפלל בכוונה ודבקות מיוחדת. אך כאשר לא - אז לא.
- זאת צביעות לדעתי לקיים בלי חיבור ותחושה.
- צדוק: אני מאמין שצריך לקיים הכל. וכך אני משתדל לנהוג, קלה כבחמורה, אני מאמין שאנו מצווים ומתוך המחויבות של האמונה בקב"ה אני מקיים את כל המצוות, למרות שאנני מצליח להתחבר ולהבין הכל.
3. המדריך יפתח דיון בעקבות הדמויות:

⊙ למי אתם מתחברים יותר? ולמה (נא לפרט)

ניגע בחסרונות וביתרונות של כל צד:

⊙ מה טוב בלעשות דברים מתוך התחברות פנימית?

⊙ מה הסכנה שעלולה להמשך מכך?

⊙ מה היתרונות בלעבוד את ה' כמו צדוק - קיום המצוות כחובה גם ללא התחברות.

⊙ מה הסכנה שעלולה להיות מתוך עבודת ה' כזאת. ("מצוות אנשים מלומדה")

⊙ מה קורה באמת היום? אנשים מקימים מצוות מתוך חיבור או מתוך חובה והבנה שזוהי דרך הטוב?

⊙ מדוע קשה לנו להתחבר לפעמים לקיום מצוות?

⊙ מה אנחנו עושים בכדי להתחבר?

⊙ האם אנחנו יכולים להגיע למצב של חיבור לכל המצוות?

לפני הסיכום: החיבור בין כל הנקודות של הפעולה הינו רעיון ולא כ"כ פשוט. יש לקרוא את הסיכום היטב ולהבינו.

סיכום: אנו צריכים להבין שהיום עבודת ה' שלנו הינה קשר שכלי. אנו מקימים את המצוות מתוך עשיית רצונו של הקב"ה והמלכתו עלינו.

(חשוב! למעוניינים בהרחבה: ישנם שני סוגים של קשרים בין בעל לאישה. קשר של נישואין וקשר של אירוסין. בעלי - נקרא קשר של אירוסין שהוא קשר הסכמי, שבא מתוך שכל והסכמה. אולם קשר של נישואין הוא השלב הנקרא - אישי, קשר שהטבע גוזר אותו בו האישה כורתת ברית למישהו שהיא חיה איתו, ברית שותפות ושיתוף יחד, קשר של כמיהה ורצון. קישרנו עם הקב"ה כרגע הוא קשר של אירוסין - בעלי - שכל והסכמה). קישרנו בעולם הזה, בשלב הזה, עם הקב"ה איננו קשר של "משכני אחרון נדוזה" - קשר של כמיהה והשתוקקות.

נודה על האמת ונאמר כי קיום המצוות שלנו בסה"כ איננו נשען על נטיה טבעית של התפרצות אהבה לקב"ה ולמצוות. אין משיכה ובערות פנימית תמיד.

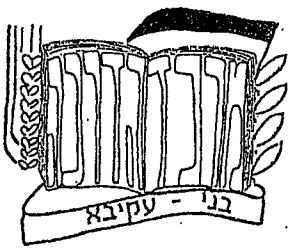
נסתכל על עצמנו. כמה קשה לנו להתפלל, לקום בבוקר לתפילה, לשמור על גדרי הצניעות, כיבוד הורים, לשון הרע וכו'. אין אנו מקימים מצוות בטבעיות גמורה. אך בעתיד לבוא יהיה קישרנו עם הקב"ה (קשר של נישואין) קשר כמיהה ודבקות בטבעיות.

⊙ אפשר לשאול: כולנו רוצים להגיע למצב של חשק ודבקות בעבודת ה', מחיבור פנימי, אך מגיעים למצב זה היום?

ראשית כל עצם הצורך הזה שלנו הוא שלב. אך כדאי שנבין שאין לנו אפשרות לחוש מציאות זו כעת לגמרי. המפריע לנו לחוש זאת, הוא הטבע השני שלנו יצרנו הרע. בנפשנו ישנם יצרים תאוות וחולשות שמפריעות לנשמתנו לחוש בטבעיות את התורה אפשר לומר שזוהי גאוה לחשוב שיש ביכולתנו לחוש בטבעיות וזאת למרות שבנפשנו ובמוחנו מתרועעים כעסים ומחשבות פסולים המעניינים אותנו. יהיה זה אי סדר אנושי להגיע למדרגה זו בנקודה שאנו נמצאים כעת.

ועל כן עבודתנו היא קיום מתוך שכל.

אך עד מתי? (אפשר להפנות את השאלה לחברים). נגמר בשלב מסוים "הבנוין"? כמה אפשר לקיים ללא חיבור מלא?

🔑 - עם ישראל יוצא ממצרים. חלקו של עם ישראל עוד מחובר למצרים ויציאתו היא רק פיזית. עם ישראל נמצא במצב של מ"ט שערי טומאה. אף על פי שלא היה ראוי גואל אותנו הקב"ה. כביכול מדלג על המדרגות ועל המצב העכשווי, ומאפשר לעם ישראל את היכולת להתחבר לקב"ה במשיכה טבעית ומיוחדת באותו הלילה! ומאז, מיציאת מצרים, בא התרחש תהליך החיבור לה' גם לנו הזכות והיכולת לחוות את אותה חוויה רוחנית הנעלה של הקירבה והמשיכה הטבעית לקב"ה. השפעתה של חוויה זו מורגשת ומשפיעה כליל הסדר במיוחד. (זמן יציאת מצרים)

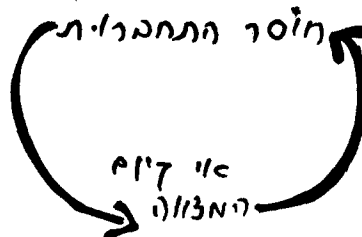
וזהו אותו יסוד שורשי. חשיבותה של זכירת יציאת מצרים. הקשר הגבוה הנעלה והטבעי עם הקב"ה מצוי ביציאת מצרים, שבו ניתנה לנו הזכות המיוחדת להתחבר. וזהו באמת שאיפתנו לה אנו מייחלים, לזכות

לעיתיד לבוא הזה בחיבור טבעי.

מכוחה של אותה הארה שהתרחשה ביצ"מ, נדע כי יש באפשרותינו (ואכן זו המגמה), לחוות ולהגיע למשיכה הטבעית בעבודת ה'. אך בחיים היומיומיים (ולא כליל הסדר) עלינו לעבוד לשם כך. אין קפיצת מדרגה. תהליך ההתחברות הוא על ידי קיום המצוות.

זהו המתכון והדרך היחידה להצליח לחוש את חיבורינו הטבעי והעצמי לקב"ה. לולא קיום המצוות לא תיתכן התחברות. אנו לא יכולים לומר שאנו עושים רק מה שאנו מתחברים אליו, משום שעצם קיום המצווה, שמכילה בתוכה טעם ומשמעות שלעיתים אינה גלויה לנו, מובילה להתחברות. ואי קיום המצווה מביא להתנתקות. יוצא שהאדם המקיים רק מה שהוא מתחבר עומד במקום ואף הולך אחורה.

ניתן דוגמא: רותי לא מתחברת להקפדה בנושא תולעים. ידוע כי מאכלות אסורים מטמאים את הנשמה, מטמטמים את הנפש. מה שחוסם את רותי מלהתחבר בעזרת טבעית לקב"ה. כך שזהו מעגל סגור.

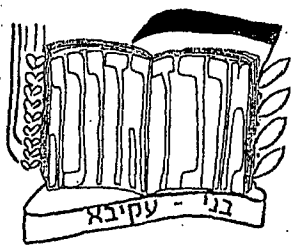

חוסר התחברות מוביל
לאי קיום המצווה שמביא
בהכרח חוסר התחברות.

לסיכום אחרון!

אדם צריך לשאוף תמיד להתחבר ליותר ממה שהוא עכשיו. לעמוד עוד צעד בהתחברות. וככל שנקיים ונעשה יותר, נתחבר יותר. שנוכח בעז"ה לחיבור האמיתי והמיוחד עם רבש"ע ולגאולה שלמה. (ישר כוח לקוראים עד הסוף! הרצינות משתלמת!)

להרחבה מומלץ מאוד: מודעות טבעית של הרב גינצבורג.

בן חורין ותורה-

קטע להעשרה, נקודות למחשבה בעקבות הפעולות לחבריא ב.
(למעביד! אם נראה לך שייך דצוי לצלם לחניכים את הקטע).

ישאין לך בן חורין אלא מי שפוסק בתורה- האמנס?

לכאורה נדמה, ש"חרות" ו"תורה" הם שני מושגים הפנוגדים זה לזה- כשהאדם בא לקיים תורה ומצוות- הוא מרגיש כפיה והכרח- התורה "מגבילה" אותו בכל מערכות חייו- ישנן הוראות מדויקות בתורה כיצד להתנהג ומה לעשות בכל עת, למרות זאת עשו חז"ל: "שאין לך בן חורין אלא מי שפוסק בתורה". כדי להבין מי הוא "בן חורין" ומהו הקשר שבין יהודי לתורה- יש לזכור שהחיים נכפו עלינו, וכך גם חוקיהם- הגופניים והרוחניים. אדם חייב אותם לקיומו, לאדם בניגוד לבצ"ח יש בחירה חופשית ובחירתו- האם לנהוג ע"פ חוקי הסבך שקיימים בו או לא- אבל הוא לא יכול ליצור חוקים חדשים בו- ולשנות את סבכו. כך בחוקי הגזל (לדוגמא- אכילה ושתייה- חובה לקיומו של האדם) וכך גם בחוקי הנפש- אדם נולד עם אישיות ותכונות מסוימות ובחירתו- האם לפעול בחייו לפי חוקים אלה או לא, אך כאמור- אין לו אפשרות לשנות חוקים אלה, וזוהי חרותו-

שהוא עושה את מה שבאמת טוב ומתאים לו לעשות עפ"י חוקי החיים שאיתם נולד.

חידות וחופש אמיתיים הם כל מצב המאפשר לאדם להגשים בחייו את יעודו ותכליתו- וקאיך- כל חיי הפקרות המשתיתים את כלם האלוקים שבאדם- שוללים את עצמיותו של האדם, מטרתה של התורה- לעזור לאדם בגילוי תכונותיו וחשיפת עצמו- התורה מתחילה זאתנו. "וחיי עולם נסע בתוכנו"- האידאליים והתכונות שנמצאים בתוך התורה ומצוותיה סבוקים בנו, והקב"ה שיצר בנו סבך זה- נתן לנו את התורה כדי לעזור לנו למצוא את עצמנו. המצוות הכתובות בספר התורה בעצם חקוקות בנפש עצמה מתחילת ברייתה.

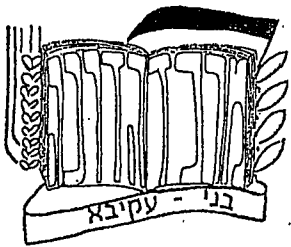
לגמרי לא נכון שיש במצוות נסל ומעצסה אלא להפך- המצוות הן עצומה של הנפש- הן חיות בה והיא חיה בהן! קשה לנו לקיים את המצוות בצורה סבבית בגלל היצר הרע שבנו, שנברא בנו כדי שנוכל להאמין בקב"ה ולקיים מצוותיו מצד הכרתנו ולא ההכרח הסבבי שבנו, ואז- אנו זקוקים לציווי התורה כנגד היצר הרע, ובלעדי- היינו מקיימים את התורה באופן סבבי וללא ציווי (כאברהם אבינו שלמד תורה "תכליתית"- מעצמו, מתוכו, מפנימיותו). יש מצוות שקשה לנו לראות בהן את הזהות וההתאמה בינו לבין תכונות האדם מישראל ובמיוחד במצוות שבין אדם למקום, אך גם אלה- יסודן בנפש פנימה, ומי שזוכר עליהן- עובר על חוקי חייו!

התורה לא מבטלת את יחודו של כל אחד מישראל (- כי לכאורה המצוות בתורה זהות ומאוחדות לכולם...)- יש תכונות המשותפות לכל ישראל ויש המיוחדות לכל אחד- בהתאם לתכונות המיוחדות לו (לדוגמא- כהן, גבר, אישה- לכולם יש מצוות משותפות אך יש גם מצוות המיוחדות רק לכל אחד מהם).

וכך בתשובה- האדם שב להתנהגות המקורית שלו, הנקייה מכל פניית זרות ושעבודים חיצוניים. קיימים אצל האדם בדרכו ומעכבים בגילוי הישר- מעכבים אלה קיימים כדי ליצור את הבחירה אצל האדם ומתפקידו-

לשוב ולהתמזג עם היצירה האלוהית שבו שהיא ישרה-

וזוהו בן החורין האמיתי- שמגיע למצב זה בעזרת התורה- שהיא נר לרגליו.

קטעים להעשרה ולעיון

המלה "אלוקינו" גם מורה על כך, שהגאולה ממצרים לא היתה מעבדות לחירות בלבד, אלא למעלה מזה – מעבדים לאדם לעבדי ה', מעבדות לעבדות. לפסוק "כי לי בני ישראל עבדים" (ויקרא כה, נה) מוסיפים רבותינו ז"ל את הציווי: "ולא עבדים לעבדים". השיחרור היה איפוא פריקת עול אדם וקבלת עול מלכות שמים, מתוך רצון חופשי. התורה אינה מאמינה בחופש מוחלט, שהאדם יהיה משוחרר מכל סוג של נורמות וחובות. פדויים מדיכוי בידי אדם, הגיעו בני ישראל עתה למצב שיכלו למסור, לבחור מרצונם החופשי, את חירותם, אלא הפעם לידי הקב"ה. הקב"ה כביכול פנה אל העם ואמר: "מסרו לי את חירותכם, כי רק אז תהיו בני חורין!"

(ה' ס' ו' כ' ז' צ' י' י"א)

עבדים\ברי סחרוף

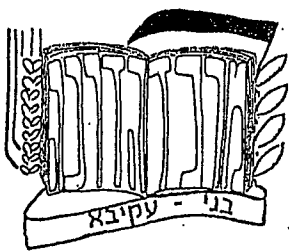
על נחר אֶסְפִּירִין יִשְׁבֵּנו
במקומות המוכרים
לא שומעים לא רואים
כאילו אנו אוויר
עוד מעט יגמר הסרט
בקרב המציאות
התמונה מטושטשת
הצליל לא ברור

כי כולנו עבדים אפילו
שיש לנו כזה כאילו
פותחים פה גדול ומתכים
לעונג הבא
כולנו מכורים של מישחו
פותחים פה גדול ומתכים
למנה הבאה

חלונות ראווה יפים פה
זה הכול למכירה
גם אנחנו תלויים
עם פתקי החלפה
אז מה נעשה עם הכעס הזה
מה יהיה עם הקנאה
כולם רוצים להיות חופשיים
אבל ממה אלוהים ממה??????

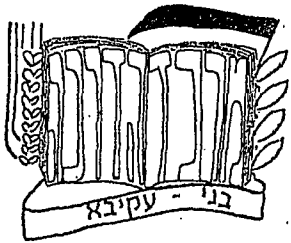
".. ההבדל שבין העבד ובן החורין, איננו רק הבדל מעמדי, מה שבמקרה זה הוא משועבד לאחר, וזה הוא בלתי משועבד. אנו יכולים למצוא עבד משכיל שרוחו הוא מלא חירות, ולהפך, בן חורין שרוחו היא רוח של עבד... החירות היא הנאמנות אל העצמיות, לתכונה הפנימית, לתכונה הנפשית של צלם אלוקים אשר בקרבו, ובחופש זה אפשר להרגיש את החיים בתור חיים מגמתיים שווים את ערכם. מה שאין כן בבעל הרוח של עבדות, שלעולם אין תוכן חייו והרגשתו – פנימיים ועצמיים, אלא במה שהוא טוב ויפה אצל האחר."

(הרב קוק, מאמרי הראי"ה עמ' 158)

מעשה במלך שאשתו הלכה
 בצער דב וביגון הלכה לעולמה
 המלך כאובן אותה קבר
 אי שם דחוק בהר.
 המלך דצה את מדאה הקבר לשפר
 ולכן מסביב בנה גדר
 פרחים שתל בהמונים
 ומסביב שילט את כל הדרכים
 לא מעט כבישים סלל
 וכאובן בתים לא שכח כלל.
 אך יום אחד החליט שגשהו קצת
 מוזר
 ולכן את הקבר הוציא לפני שיהיה
 מאוחד...

נקודה לחשבה:
 לקראת חג הפסח כולנו צנקים כהלכה,
 להוציא את החפץ בכל החזורים
 ולפעמים אנו שוכחים
 את צהות וחשיבות החג
 ולכבוד צה אנו צנקים את הגג...

בימים הקדושים שיבואו עליך
 מן הסתם בנקיון פסח יהיו עסוקות ידיך.
 בטיפוס על סולם להבדיל חלונות
 בין כל הבלגן כשהבית על גלגלים
 הרגשנו צורך לומר כמה מילים
 "פסק זמן" קטן של "דגע חושבים"
 נקיון חיצוני...
 ברור לכולם מדוע יש בו צורך ולמה
 אבל קיים נקיון מסוג אחד
 שהוא חשוב פי כמה,
 מבצע "שיפור הפנים"
 שאת ערכו לא כולם מבינים.
 במבצע הנידון, לא יועילו המים והסבון
 כל מה שצריך הוא כנות והמון המון
 יושר פנימי, לעשות מאזן עצמי
 כי את החמץ שבבית חובה לבער!
 אק מה עם החמץ שבליבנו פנימה?
 אותם מעשים טובים, שאותם החמצנו וזנחנו
 שבגלל מרוץ החיים כספסנו,
 גם להם פסח משלהם.
 את הדע שבקרבנו חובה לעקור-
 וזה הזמן הטוב לבחור!
 אז כשיח האביב יעמוד באוויר
 הלב מתרחב ברוב אושר ובא לק
 לשיד קצת לפני "קדש ורחץ" של ליל הסדר
 נלחש תפילה קטנה:
 "אלוקים, אנחנו דוצים להיות ממחר קצת יותר
 בסדר".

הג כשר ושמה!